

CONCEPT

Verslag van de openbare raadsvergadering van de gemeente Wijchen gehouden op 9 juli 2026 om 16.00 uur in het Kasteel te Wijchen

Voorzitter	Burgemeester, mevr. R. Helmer-Englebert
CDA	Dhr. H.J.G. Bijmans Mevr. A.M. Gooiker-Loeffen Mevr. C.E. Hoogteijling
D66 Wijchen	Mevr. J.E.M. Janssen Dhr. M.J.H. Lukkezen
Emilia Hart voor Wijchen	Dhr. P.P. Verbeeten Dhr. D.L.W. Herms Dhr. L.J.P.G. Herms Mevr. E.L. van Tilburg
Kernachtig Wijchen	Dhr. J.A.G. Vrolijk Mevr. J.M. Driessen-Slingerland Dhr. J.M.T. Evers Dhr. H.J. Grobbe Mevr. H.J. Janssen Dhr. J.T.G. Kersten Dhr. T.R.D. Klinkhamer Mevr. R. Loermans Mevr. J.C.A. Rietveld Mevr. R.H.J. Kuipers
PRO Wijchen	Dhr. T.T.M. Burgers Dhr. Y.J.T.M. Merkus Mevr. M.G.A. van de Rakt Mevr. S. Smeets
VVD	Dhr. E.H.M. ten Buren Mevr. A.C.M. Peters-Vroom Dhr. R.A.J. Schraven
Raadsgriffier	Mevr. R. Waumans
Wethouders	Dhr. A.A.A.M. van Bronkhorst Mevr. A.M. van Dam Dhr. G.W.R. Gerrits Dhr. P.R. Oomen
Verslaglegging	Emma Handson B.V.
Afwezig met kennisgeving	Dhr. M.A.J. Verharen

1. Opening en bezinning

De voorzitter, burgemeester mevrouw Helmer-Englebert, opent de vergadering en heet alle aanwezigen, waaronder de leden van de raad, het college en de publieke tribune, van harte welkom. Zij benadrukt de aanwezigheid van een extra camera naast de reguliere camera's. Deze extra camera is geplaatst vanwege een documentaire die wordt gemaakt door de NPO over

het jonge raadslid de heer D. Herms (Hart voor Wijchen) en zijn eerste 100 dagen als raadslid.

De voorzitter meldt dat de vergadering in het teken staat van de Jaarrekening 2025 en de Perspectiefnota 2026. Ze vraagt een moment van bezinning. Zij meldt dat de heer Verharen (Kernachtig Wijchen) is verhinderd.

2. Vaststellen agenda

De voorzitter vraagt of de raad kan instemmen met de voorgestelde agenda. Er zijn geen bezwaren en de agenda wordt unaniem vastgesteld.

3. Inspreken inwoners

De voorzitter informeert de aanwezigen dat er één inspreker is, de heer Kempkes, die zich heeft aangemeld en bekend is met de maximale spreektijd van 5 minuten. Hij richt zich op de fietsstraat Leemweg-Acaciastraat-Lindenstraat, zoals vermeld in de Perspectiefnota 2026.

De heer Kempkes merkt op dat zijn opmerkingen als bestand zijn toegevoegd aan de agenda en dat alle raadsleden een notitie van hem hebben ontvangen over de kwestie met de fietsstraten. Hij wil echter enkele aanvullende opmerkingen maken. Hij merkt op dat de meest recente tekeningen voor hem niet meer zichtbaar zijn op de gemeentelijke website, wat het controleren van bepaalde zaken bemoeilijkt. Hij geeft aan dat het een misvatting is dat een fietsstraat moet beginnen of eindigen in het centrum van een dorp of stad; een fietsstraat kan overal worden aangelegd, mits de situatie geschikt is. Hij benadrukt dat de bewoners van de Leemweg, met name aan de noordzijde, eerder betrokken hadden moeten worden bij het idee parkeervakken van de zuidzijde naar de noordzijde te verplaatsen. Hij noemt dit een slecht idee voor de verkeersveiligheid en geeft aan dat veel ergernis had kunnen worden voorkomen met extra informatieavonden. Nu kost het extra geld het plan te wijzigen, waarbij nu € 400.000 extra wordt gevraagd. De heer Kempkes bespreekt de fietsenstalling van het Maaswaal College, die oorspronkelijk één toegang had aan de Veenseweg, maar nu ook toegang biedt aan de kant van de atletiekbaan. Hierdoor wordt een stuk fietsstraat tussen het Sint Jorispad en de Veenseweg minder gebruikt. Hij wijst erop dat de Leemweg aanzienlijk werd versteend toen het Maaswaal College werd gebouwd, met fietspaden aan beide zijden. Hij geeft aan dat het verwijderen van deze fietspaden niet betekent dat de omgeving zoveel groener wordt, aangezien het gebied weer wordt zoals het 30 jaar geleden was. Hij wijst op problemen met het fietspad aan de zuidzijde van de Leemweg, veroorzaakt door wortels van eikenbomen en de verlichting die aan de overzijde staat, waardoor het pad 's avonds slecht zichtbaar is. Hij vervolgt dat men hierdoor op de weg fietst. Ook benoemt hij dat er geen bord wordt gebruikt om aan te geven waar het einde van de fietsstraat is. De heer Kempkes concludeert dat er 3 fietsstraten in Wijchen zijn, niet 2. Hij geeft aan dat de fietsstraat bij de Dorstvlegel onveilig en slecht is aangegeven en dat deze beter kan worden vervangen door een fietspad. Hij pleit vervolgens voor een uitritconstructie voor de voorrangregeling op de Oosterweg, waar de grote hoeveelheid borden voor verwarring zorgt. Hij sluit af dat de fietsstraat bij de kruising Ringlaan-Acaciastraat voorrang moet hebben, zoals is geconcludeerd in een rapport van een onderzoeksbureau. De heer L. Herms (Hart voor Wijchen) vraagt de heer Kempkes om verduidelijking over de noordzijde van de Leemweg, waarop de heer Kempkes uitlegt dat de noordzijde de kant is waar oude huizen uit de jaren 30 staan en de zuidzijde de groene kant is, bij de Smelenberg. De heer Verbeeten (Emilia) vraagt of het gebrek aan betrokkenheid specifiek betrekking heeft op de parkeerwijziging of op het hele traject. De heer Kempkes antwoordt dat het vooral betrekking heeft op de parkeerwijzigingen, die voor verkeersveiligheid al een probleem vormen. Hij benadrukt dat er meer communicatie had moeten zijn, zoals een extra informatieavond of een enquête.

4. Hamerstukken

De voorzitter stelt vast dat de raad heeft besloten de beslisnota's onder dit agendapunt unaniem vast te stellen.

- 4.a Beslisnota 295054: subsidie Trajectklas Maaswaal College (voorheen: Tijdelijke Opvang Leerlingen)
- 4.b Beslisnota 272649: speelbos park Wijchen-Noord
- 4.c Beslisnota 357158: nota Meerjaren grondexploitaties 2026 (MPG)

- 4.d Beslisnota 314357: beslisnota gemeenteraad TAM-Omgevingsplan Hoeveweg 40 Balgoij
- 4.e Beslisnota 361585: beslisnota raad Informatieprotocol ODGM
- 4.f Beslisnota 344734: beslisnota Meerjarenprogramma Begroting BVO DRAN 2027-2030

5. Afdoening ter kennisnamelijst en achtergrondinformatie perspectiefnota

De voorzitter geeft aan dat de stukken van de ter kennisnamelijst en achtergrondinformatie perspectiefnota ter kennisname worden afgehandeld:

- 5.a Informatienota 352294: raad Nieuwe stoelen publieke tribune raadzaal
- 5.b Informatienota 352326: asbestsanering kruipruimte 't Mozaïek
- 5.c Informatienota 347727: financieel technische uitgangspunten begroting 2027- 2030 (achtergrondinformatie)
- 5.d Informatienota 337783: fietsstraat Leemweg - Acaciastraat - Lindenstraat (achtergrondinformatie)
- 5.e Informatienota 338911: aanpak kruispunt Randweg Noord - Schoenaker (achtergrondinformatie)
- 5.f Informatienota 365151: rekenkamerbrief DoeMee onderzoek onderbesteding
- 5.g Informatienota 310236: fraude, Integriteit en Misbruik & Oneigenlijk gebruik
- 5.h Informatienota 314753: raad samenwerkingsovereenkomst borreltent
- 5.i Informatienota 353685: jaarverantwoording 2025 gemeente Wijchen toezicht en handhaving kwaliteitseisen kinderopvang
- 5.j Informatienota 357325: beantwoording raadsvragen Buizerd
- 5.k Informatienota 361799: beantwoording schriftelijke vragen CDA: Maak informatie Nevengeul direct openbaar
- 5.l Informatienota 363138: vraag tijdelijke woninglocaties Wijchense starters juni 2026
- 5.m Informatienota 366411: onderzoeken nieuwe energieontwikkelingen n.a.v. komst hoogspanningsstation Wijchen

6. Besprekstukken

- 6.a Beslisnota 357158: Jaarrekening 2025 Wijchen
- 6.b Beslisnota 364362: Perspectiefnota 2026

De voorzitter legt uit dat de raad vandaag terugkijkt op het jaar 2025: wat het gemeentebestuur wilde bereiken, wat daadwerkelijk is bereikt en hoeveel geld dat heeft gekost. Deze informatie is te vinden in de Jaarrekening 2025. Daarnaast kijkt men vooruit naar de begroting voor 2027, waarbij het college een voorstel heeft gemaakt. Het voorstel betreft de plannen, of er voldoende geld beschikbaar is en zo niet, of moet worden geschrapt of geschoven met plannen of budgetten of dat er andere mogelijkheden zijn om voldoende budget te verkrijgen. Deze informatie staat beschreven in de Perspectiefnota 2026.

De voorzitter schetst de vergaderorde voor vandaag. Iedere fractie krijgt 8 minuten spreektijd in de eerste termijn. De woordvoerders houden een algemene beschouwing en dienen amendementen en moties in waarvan hun partij de eerste indiener is. Na de eerste termijn wordt de vergadering geschorst zodat het college zich kan voorbereiden. De woordvoerders reageren op de jaarrekening en perspectiefnota en kunnen voorstellen indienen, zoals amendementen of moties. Bij de beantwoording van gestelde vragen kan men reageren op ingediende moties en amendementen. Na heropening van de vergadering heeft het college 30 minuten spreektijd voor de reactie in de eerste termijn. Daarna wordt de vergadering opnieuw geschorst, waarbij fracties zich kunnen beraden op een reactie op de betogen van andere fracties, de ingediende moties en amendementen, en de reacties van het college. Vervolgens start de tweede termijn van de raad. De volgorde van spreken van fracties in de eerste termijn wordt bepaald via loting. De plaatsvervangend voorzitter, de heer Evers, trekt de lootjes. De volgorde is VVD, D66, CDA, Kernachtig Wijchen, Hart voor Wijchen, PRO Wijchen en Emilia.

Eerste termijn

Mevrouw Peters-Vroom (VVD) benadrukt dat het vaststellen van de jaarrekening en het bespreken van de perspectiefnota belangrijke momenten zijn om zowel terug als vooruit te blikken. Ze begint met het positieve nieuws dat gemeente Wijchen er financieel goed voor staat,

met een goedgekeurde jaarrekening voor 2025 die een positief resultaat van € 6,4 miljoen laat zien. Ze merkt op dat de reserves op orde zijn en de financiële positie gezond is, waar ze trots op is en wat ze graag zo wil houden. Mevrouw Peters-Vroom wijst echter ook op de toekomstige tekorten die vanaf 2028 ontstaan, met een tekort van € 1,3 miljoen dat oploopt tot € 1,6 miljoen in 2029. Ze benadrukt dat de VVD geen paniekmaatregelen wil nemen, maar wel realistisch blijft. Net als de gemeente volgt de VVD het advies van de VNG zich te richten op het besluit in 2027 en de risico's inzichtelijk te maken. Ze maakt duidelijk dat de VVD niet automatisch de ozb¹-stijging accepteert die al in het tekort is meegenomen. Ze geeft aan dat als het nodig is, keuzes gemaakt worden en dat bij een mogelijke ozb-verhoging eerst kritisch wordt gekeken naar de ambities en het bestaande beleid van de gemeenteraad, en dat dit transparant en in openbaarheid gebeurt. Daarnaast ziet mevrouw Peters-Vroom ook kansen, zoals het verhogen van de bouwleges, waar het college nu naar kijkt. Ze roept op verder te kijken dan alleen de bouwleges en ook naar kleinere rubrieken, zodat relatief eenvoudig extra geld kan worden binnengehaald. Ze benadrukt dat elke euro die verstandig wordt binnengehaald, een euro is die niet op een andere wijze bij inwoners of ondernemers hoeft te worden opgehaald. Mevrouw Peters-Vroom bespreekt vervolgens het onderwerp wonen en bouwen. Ze geeft aan dat het bouwen goed gaat, met grote projecten die lopen en woningen die in de pijplijn zitten. Ze uit echter haar zorgen over het tempo dat afvlakt en vraagt zich af of er genoeg wordt gebouwd in de kernen om toekomstbestendige en leefbare kernen te behouden, wat ook nodig is voor de scholen in de dorpen. Ze vraagt het college of actief wordt meegedacht in nieuwe locaties voor kleinschalige woningbouw of dat dit bij de inwoners ligt. Ze benadrukt dat woningbouw niet alleen afhankelijk mag zijn van initiatiefnemers, maar dat er volgens de VVD-fractie ook een ambitie vanuit het college tegenover mag staan. Mevrouw Peters-Vroom wijst op de vertragingen en frustraties die ontstaan doordat bijna elk plan bij de Raad van State belandt. Ze vraagt het college naar ervaringen hiermee en of plannen daadwerkelijk vaak worden afgekeurd of enkel vertraagd. Ze vraagt ook wat de gemeente en gemeenteraad kunnen doen om dit proces te verbeteren of te versnellen, aangezien dit direct de woningbouwopgave raakt en zorgt voor onbegrip bij inwoners die graag een huis willen. Ze maakt een bruggetje naar het centrum, waar volop wordt gebouwd, wat tijdelijke overlast veroorzaakt. Ze benoemt dat het centrum momenteel lastig bereikbaar is, wat ondernemers merken. Ze vraagt het college of bezoekers de parkeergarages voldoende bereiken en of strenger kan worden gehandhaafd op lang parkeren, bijvoorbeeld in de parkeergarages of door bouwverkeer. Ze vraagt of boetes worden uitgeschreven, omdat het noodzakelijk is om te handhaven. Zij constateert verder dat het centrum tijdelijk een uithangbord is voor spandoeken van aannemers. Dat is hun goed recht, maar zij vraagt zich af of gemeente Wijchen eraan heeft gedacht zichzelf te promoten met toekomstige plannen voor het centrum of belevenissen in Wijchen. Zij roept daarom op het centrum leuker aan te kleden, zoals bij het Binnenhof. Mevrouw Peters-Vroom bespreekt de verkeersveiligheid, een belangrijk onderwerp voor de VVD. Ze vraagt of wordt gehandhaafd op onveilige kruispunten, verkeersproblemen rond scholen, sluipverkeer en zwaar verkeer in smalle straten, en of bekeuringen worden uitgedeeld. Zij merkt op zelden een boa of politieagent te zien. Ze vraagt naar cijfers over gemelde onveilige situaties en of de afgelopen jaren meer overlast wordt gemeld en ervaren. Ze bespreekt de fatbikes en geeft aan dat de raad nog niet toe is aan een fietsverbod in delen van Wijchen. Ze vraagt zich af wat wel kan worden beïnvloed en dient een motie in, gericht op gedragsbeïnvloeding. Ze roept op tot normaal gedrag op de fiets en wijst erop dat het van belang is dat kinderen niet vergeten wat zij hebben geleerd bij het behalen van hun verkeersdiploma. Tot slot bespreekt mevrouw Peters-Vroom grote dossiers, met name op het gebied van duurzaamheid. Ze wijst op de onzekerheid rondom het hoogspanningsstation en roept op tot heldere communicatie met inwoners omdat het hun dagelijkse leefomgeving raakt. Ze dient een tweede motie in over de Kaderrichtlijn Water. De VVD-fractie wil niet dat er naast netcongestie ook watercongestie ontstaat. Zij benadrukt dat Wijchen zijn aandeel moet waarmaken al het oppervlaktewater schoon te laten zijn eind 2027. Inwoners en ondernemers gaan hier de komende jaren namelijk veel van merken. Ze sluit af door te benadrukken dat Wijchen er financieel goed voor staat, maar dat de toekomst om keuzes vraagt. Ze geeft aan dat de VVD positief is waar het kan en kritisch waar het moet.

¹onroerendezaakbelasting

De heer Lukkezen (D66) begint zijn bijdrage door te benadrukken dat politiek voor zijn fractie draait om de vraag of mensen de kans krijgen hun leven zelf vorm te geven, niet alleen op papier maar ook in de praktijk. Hij stelt vragen over de beschikbaarheid van betaalbare woningen, de mogelijkheid op te groeien in een gezonde en groene leefomgeving, en de invloed die inwoners hebben op grote besluiten die hun straat of wijk raken. Hij definieert vrijheid als de situatie waarin drempels worden weggenomen, kansen worden vergroot en inwoners serieus worden betrokken bij de toekomst van hun gemeente. Hij legt uit dat de perspectiefnota volgens zijn fractie niet alleen over cijfers, begrotingsruimte en financiële onzekerheden gaat, maar over de keuzes die nu worden gemaakt zodat inwoners straks meer ruimte krijgen mee te doen, vooruit te komen en zich thuis te voelen in Wijchen. De heer Lukkezen dient 4 moties in die volgens hem nodig zijn om de vrijheid van inwoners te vergroten. De eerste 2 moties richten zich op betaalbaar wonen. Hij benadrukt dat geen tijd verloren mag gaan op dit onderwerp en wijst op initiatieven zoals de wooncoach en het optoppen van bestaande panden. Hij vraagt wanneer deze initiatieven concreet worden voor jongeren, starters en ouderen die geen passende alternatieven hebben. Hij roept het college op concreet te worden en een praktisch overzicht te geven van maatregelen die nu al kunnen worden gestart, en locaties die kansrijk zijn voor hoger bouwen, woningsplitsing of hergebruik van bestaande panden. Hij pleit voor het actualiseren van de startersregeling en het koppelen van deze regeling aan de woondeal om meer jongeren de kans te geven het ouderlijk huis te verlaten. De derde motie van de heer Lukkezen gaat over een groen en veerkrachtig Wijchen. Hij wijst op de grote opgave dorpen en wijken leefbaar te houden in een veranderend klimaat, met problemen zoals hittestress, droogte en wateroverlast. Hij vraagt klimaatadaptatie, biodiversiteit en gezondheid expliciet als leidende uitgangspunten in het beleid op te nemen. Hij benoemt dat investeren in een groene en klimaatbestendige openbare ruimte bijdraagt aan gezondheid en welzijn en op termijn schade- en hoge herstelkosten door extreem weer voorkomt. Hij benadrukt dat grote stappen kunnen worden gezet bij normaal onderhoud. De laatste motie van de heer Lukkezen betreft zeggenschap. Hij merkt op dat als inwoners wordt gevraagd vertrouwen te hebben in grote besluiten, de democratische spelregels goed moeten worden georganiseerd. Hij pleit voor participatie en inspraak en ziet een referendum als een aanvullend democratisch instrument bij grote besluiten die diep ingrijpen in de leefomgeving van inwoners. Hij benadrukt dat dit zorgvuldig, principieel en met oog voor de rol van de raad, het college en inwoners moet gebeuren. De heer Lukkezen roept de raad op aan te geven wat nodig is andere voorstellen te steunen en vraagt de raad hetzelfde te doen richting de D66-fractie. Hij benadrukt dat op deze manier samenwerking mogelijk is.

De heer Bijmans (CDA) bespreekt dat de Perspectiefnota 2026 de eerste stap is naar de begroting voor de komende jaren. Hij ziet dit als een goed moment stil te staan bij de koers die wordt gevaren. Hij geeft aan dat de financiën op orde zijn en dat het college voortbouwt op bestaand beleid, wat wordt gewaardeerd. Echter, hij ziet een fundamenteel vraagstuk in de actualisatie van beleidsdocumenten die 4 tot 6 jaar oud zijn, gezien de veranderde wereld van Wijchen. De coronacrisis is voorbij, Wijchen-West en Hart van Zuid worden ontwikkeld en er komt een hoogspanningsstation, de nieuwe coalitie heeft een eigen akkoord en problemen met de woningmarkt, energietransitie en vergrijzing zijn verergerd. Hij vraagt het college wanneer de visies waarop het beleid is gebaseerd worden geactualiseerd en hoe ervoor wordt gezorgd dat deze actualisatie aan het begin van de raadsperiode plaatsvindt. De heer Bijmans licht 2 thema's uit: het centrum en wonen. Hij vraagt om een update van de centrumvisie en stelt vragen over de levendigheid en bereikbaarheid van het centrum van Wijchen. Hij merkt op dat de centrumvisie dateert uit 2022 en dat het uitgangspunt is dat het centrum het hoofdwinkelgebied van Wijchen moet blijven. Hij wijst erop dat de situatie is veranderd door ontwikkelingen zoals die bij Hart van Zuid. Bij Wijchen-Zuid worden 180 parkeerplaatsen rond het nieuwe winkelcentrum op Maaiveld gerealiseerd. Hij uit zijn zorgen dat als parkeren in Wijchen-Zuid makkelijker is dan in het centrum, ondernemers en bezoekers die kant op trekken. Hij verwijst naar de situatie in Grave, waar de Albert Heijn het centrum verlaat vanwege ruimtegebrek en tekortschietende parkeergelegenheid, en benadrukt dat Wijchen hetzelfde risico loopt. De heer Bijmans geeft aan dat de CDA-fractie voor gratis parkeren in het centrum staat, maar dat parkeren alleen niet voldoende is. Hij pleit voor een langetermijnvisie voor het centrum, inclusief het verder ontwikkelen van parkeermogelijkheden in Centrum-West en een nieuwe visie van kasteel tot kloostertuin. Hij wijst op locaties zoals het Sterrenbos en het

Oosterpark, die al jaren wachten op ontwikkeling, en vraagt het college in de begroting van 2027 per locatie aan te geven wat wanneer gebeurt. Hij vraagt ook tot wanneer de huidige centrumvisie loopt en wanneer deze wordt geëvalueerd en geactualiseerd. De heer Bijmans benoemt 3 punten die concrete daadkracht vereisen: afval, fatbikes en handhaving. Hij vraagt of genoeg wordt gedaan om het centrum van Wijchen schoon te houden en wanneer de plannen hiervoor worden uitgevoerd. Hij geeft aan dat handhaving van fatbikes juridisch lastig is, maar dat niets doen geen optie is. Hij verwijst naar een fatbikeverbod in het Vondelpark in Amsterdam en stelt voor in Wijchen te beginnen met een fietsverbod op de markt, dat na een jaar kan worden geëvalueerd. Hij vraagt het college dit toe te zeggen. Tot slot vraagt hij of genoeg wordt gedaan om gemaakte afspraken na te komen, en pleit voor duidelijke spelregels en consequent optreden. Daarnaast behandelt de heer Bijmans het onderwerp wonen. Hij vraagt of genoeg wordt gedaan voor de juiste inwoners van Wijchen, gezien de woonvisie uit 2024 die een ambitie van 260 woningen per jaar stelt. Dat is bijna een verdubbeling van de jaren ervoor. Hij vraagt om een voortgangsrapportage bij de begroting van 2027, waarin staat hoeveel woningen in 2025 zijn opgeleverd en of het schema voor 2026 wordt gehaald. Hij benoemt specifiek de KPI²-regeling voor kleinschalige woningbouw en pleit voor minder strenge regels zodat meer dan 1 woning bijgebouwd kan worden en kleine kernen leefbaar blijven. Hij vraagt wanneer het college dit oppakt en geeft aan dat hiervoor volgens de CDA-fractie niet genoeg wordt gedaan. De heer Bijmans vraagt ook naar de realisatie van knarrenhofjes en woonzorgconcepten, gezien de groeiende vraag naar geclusterde woningen voor ouderen. Hij vraagt wanneer de eerste knarrenhofjes worden gerealiseerd en welke locaties hiervoor klaarliggen. Hij benadrukt dat de woonvisie een mooi uitgangspunt biedt, maar dat bewijs ontbreekt dat dit kader in de praktijk werkt. Hij pleit voor een heldere zonering voor het buitengebied, zodat per zone duidelijk is waar mag worden gebouwd en waar niet. Hij vraagt het college meer te doen en vraagt waarom dit niet gebeurt. Hij geeft aan dat de kleine kernen en kwetsbare groepen buiten de boot dreigen te vallen en dat specifiek niet wordt gebouwd voor doelgroepen zoals senioren. Hij vraagt extra aandacht voor deze groepen en dient een motie in voor meer woningaanbod voor innovatieve en internationale woonvormen. Hij stelt voor met een actualisatieagenda te komen, waarin per beleidsdocument staat wanneer het wordt herzien, wat is gerealiseerd en wat niet, en welke ontwikkelingen daarin worden meegenomen. Het gaat minimaal om de centrumvisie en de economische visie. De CDA-fractie vraagt opnieuw aandacht voor veiligheid en dient een motie in voor veilige openbare ruimten. Sociaal onveilig ervaren ruimten moeten in kaart worden gebracht met bijzondere aandacht voor ervaringen van vrouwen en meisjes. De heer Bijmans erkent tot slot dat degelijk financieel werk is geleverd en dat de begroting staat, maar geeft aan dat een gemeente niet alleen bestuurt met een sluitende begroting. Hij pleit voor een heldere koers en vraagt het college de plannen te actualiseren.

Mevrouw Loermans (Kernachtig Wijchen) begint haar betoog door te benadrukken dat haar perspectief als moeder van 2 jonge dochters van 5 en 8 jaar haar kijk op de stukken beïnvloedt. Zij richt zich niet alleen op de huidige situatie, maar ook op wat nodig is voor toekomstige generaties. Ze stelt vast dat Wijchen momenteel goed presteert en dat moet worden bepaald wat nodig is om deze situatie te behouden en te verbeteren. Ze prijst de gemeente voor het goed op orde hebben van de financiën, waarbij zorgvuldig met geld is omgegaan en de reserves op peil zijn. Dit verdient volgens haar een compliment aan het college en alle medewerkers van de organisatie. Ze vergelijkt dit met de rust die een jong gezin ervaart wanneer de basis op orde is. Mevrouw Loermans waarschuwt echter dat deze rust niet mag leiden tot gebrek aan alertheid, aangezien veranderingen in de nabije toekomst te verwachten zijn. Hoewel de begroting voor 2027 sluitend is, voorspelt de meerjarenraming tekorten vanaf 2028. Ze wijst erop dat veel afhankelijk is van besluiten van het Rijk en ontwikkelingen die nu nog niet volledig zijn te voorspellen, wat vraagt om een zorgvuldige afweging. De fractie van Kernachtig Wijchen vindt het verstandig dat het college nu geen maatregelen neemt voor situaties waarvan nog niet zeker is of ze zich daadwerkelijk voordoen. Ze benadrukt dat het belangrijk is de landelijke ontwikkelingen scherp te blijven volgen om de juiste keuzes te maken. Een belangrijk aandachtspunt is het sociaal domein, waar de kosten voor jeugdzorg hoog blijven. Een relatief kleine groep jongeren met complexe zorgvragen doet een groot beroep op de beschikbare middelen. Er zijn nog veel onzekerheden rondom de landelijke hervormingen en de effecten

² Kleinschalige Particuliere Initiatieven

daarvan en daarmee ook hoe het financiële beeld zich ontwikkelt. Achter deze cijfers schuilen echter kinderen, gezinnen en inwoners die ondersteuning nodig hebben om mee te kunnen blijven doen. Voor de fractie van Kernachtig Wijchen blijft dat een belangrijke verantwoordelijkheid van de gemeente. De gemeente wil grip houden op de kosten, maar mag nooit vergeten voor wie ze dit doet. Daarom vraagt mevrouw Loermans aandacht voor preventie en een sterke sociale basis met ondersteuning dichtbij, omdat voorkomen dat problemen groter worden beter is voor mensen en uiteindelijk ook voor de gemeentelijke financiën.

Mevrouw Loermans benadrukt dat preventie niet alleen in zorgbeleid zit, maar ook in sport, cultuur, ontmoeten, bewegen en een openbare ruimte die uitnodigt om mee te doen. Ze is blij te zien dat er veel ambities zijn, zoals investeringen in voorzieningen, onderwijs, sport, cultuur en gebiedsontwikkeling. Dit is nodig zodat Wijchen een gemeente blijft waar kinderen veilig kunnen opgroeien, inwoners mee kunnen doen en voorzieningen bereikbaar blijven. Ze kijkt ook naar de ondernemers, die zorgen voor werkgelegenheid, levendigheid en voorzieningen dichtbij, en voor sponsoring van verenigingen en evenementen. Ook voor hen moeten de keuzes voorspelbaar en uitlegbaar blijven. Ambities zijn belangrijk en vragen om uitvoeringskracht. Plannen moeten haalbaar zijn voor de organisatie en vooral merkbaar zijn voor de inwoners. De kwaliteit en kracht van Wijchen zit niet alleen in grote projecten, maar ook in de dagelijkse leefomgeving, op de plekken waar mensen elkaar ontmoeten, een wandeling maken, waar kinderen spelen en waar men even kan uitrusten. Juist dat soort plekken maken de gemeente leefbaar. Ze nodigen uit om naar buiten te gaan, te bewegen, elkaar te ontmoeten en gezond te blijven. Dat past bij de koers die de gemeente kiest: ambitieus op de grote en kleine projecten en realistisch, praktisch en dichtbij. Mevrouw Loermans vraagt aandacht voor 2 concrete verbeteringen in de openbare ruimte. De eerste is het Wieggesse Praotpad, een wandelroute die inwoners en bezoekers al 10 jaar op een laagdrempelige manier laat kennismaken met het Wijchens dialect en daarmee met een stukje van de eigen identiteit en geschiedenis. Het pad is toe aan renovatie en wat de fractie van Kernachtig Wijchen betreft is dat een investering die de moeite waard is. Zij dient een motie in om samen met de bibliotheek te zorgen voor een renovatie van het Wieggesse Praotpad. Daarnaast kan de openbare ruimte uitnodigender en gezonder worden gemaakt door plekken te creëren waar inwoners, sporters en bezoekers eenvoudig hun flesje kunnen vullen met drinkwater. Openbare watertappunten hebben een gastvrije uitstraling, stimuleren gezond gedrag en helpen tegelijkertijd het gebruik van plastic flesjes terug te dringen. De fractie van Kernachtig Wijchen dient een motie in om te onderzoeken hoe het aantal watertappunten in de gemeente kan worden uitgebreid.

Mevrouw Loermans wijst erop dat deze projecten geen miljoenen kosten, maar wel direct bijdragen aan gezondheid, ontmoeting en leefbaarheid. Ook verkeersveiligheid is een thema dat inwoners dagelijks raakt. De fractie van Kernachtig Wijchen dient samen met de VVD-fractie een motie in over gedrag in het verkeer, in het verlengde van een eerdere motie die is aangenomen over een gedeeltelijk fatbikeverbod in Wijchen. Mevrouw Loermans vraagt het college naar de stand van zaken hiervan. Ze sluit af door te benadrukken dat haar dochters niet weten wat in de jaarrekening of perspectiefnota staat, maar wel de consequenties merken van de keuzes die vandaag worden gemaakt. De kwaliteit van een veilige leefomgeving is het allerbelangrijkste voor een fijn bestaan. Het is belangrijk dat ze vertrouwen hebben in de gemeente, de voorzieningen die beschikbaar zijn, de kansen die ze krijgen om zich te ontwikkelen en de manier waarop de gemeente omgaat met mensen die ondersteuning nodig hebben. Ze moeten hier fijn kunnen wonen en ook hun kinderen moeten dat in de toekomst kunnen. Ze rondt af door te zeggen dat de jaarrekening laat zien dat Wijchen er goed voor staat, terwijl de perspectiefnota laat zien dat ze alert moeten blijven. Juist die combinatie vraagt om verantwoordelijk bestuur en trots zijn op wat is bereikt zonder de blik af te wenden van wat nog op hen afkomt, zodat Wijchen ook voor de volgende generatie een gemeente blijft waar het fijn wonen, leven en opgroeien is.

De heer D. Herms (Hart voor Wijchen) uit zijn tevredenheid over de programmarekening, die een positief resultaat laat zien, en de perspectiefnota, die er in grote lijnen goed uitziet. Hij complimenteert de ambtenaren voor hun zorgvuldige voorbereiding en tijdige uitvoering van hun taken. Tegelijkertijd uit hij zorgen over de toekomstige tekorten en benadrukt de noodzaak goed te letten op de structurele besteding van geld. De heer D. Herms begint over de WDW³,

³ Werkorganisatie Druten Wijchen

die wil samenwerken met de gemeente in het land van Maas en Waal. Hij geeft aan dat de fractie van Hart voor Wijchen hier geen interesse in heeft. Hij benadrukt dat hun kritiek nooit is gericht op de medewerkers, die zich dagelijks inzetten voor de inwoners, maar dat het hoge ziekteverzuim en de kosten voor externe inhuur niet kunnen worden genegeerd. Hij vraagt het college om duidelijkheid over hun standpunt ten aanzien van de bestuurlijke toekomst, en of zij vasthouden aan de huidige samenwerking of dat er al een voorkeur is voor een ander scenario. De heer D. Herms gaat verder met het bespreken van de staat van de schoolgebouwen, die in de media aandacht hebben gekregen vanwege het slechte binnenklimaat en de oververhitte omstandigheden. Hij benadrukt het belang van klimaatadaptatie en dat schoolgebouwen bestand moeten zijn tegen veranderend weer, zodat kinderen zich kunnen concentreren en leerkrachten prettig kunnen werken. Hij pleit voor actie op dit gebied. Hij bespreekt vervolgens de woningmarkt, waarbij hij aangeeft dat het voor starters moeilijk is om een huis te kopen en er niet voldoende doorstroming is. Hij kondigt aan dat zijn fractie de motie 'Steuntje in de rug voor starters op de Wijchense Woningmarkt' mee indient om starters te ondersteunen. Hij gaat verder met het onderwerp water, waarbij de EU als doel stelt dat in 2027 al het oppervlakte- en grondwater schoon en gezond is. Daarom steunt de fractie van Hart voor Wijchen de motie van Kernachtig Wijchen over watercongestie en watertappunten. De heer D. Herms richt zich daarna op het centrum, waar klachten zijn over fatbikes die met hoge snelheid rijden en overlast veroorzaken. Hij geeft aan dat de boa's niet kunnen handhaven op snelheid, wat een probleem is, en dient samen met de VVD-fractie een motie in om dit aan te pakken. Hij bespreekt ook het probleem van afval naast ondergrondse containers, wat leidt tot een rommelig straatbeeld en ongedierte. Hij stelt voor 'schaamschotten' te plaatsen bij containers waar structureel afval naast wordt geplaatst en vraagt de wethouder om hier actie op te ondernemen. Tot slot bespreekt hij het parkeerprobleem in het centrum, waar inwoners moeite hebben om een parkeerplek te vinden. Hij dient de motie 'Efficiënt parkeren' in om hier verandering in te brengen. Hij besluit zijn bijdrage door te benadrukken dat zijn fractie kritisch zal kijken naar prioriteiten, maar positief zal reageren op haalbare voorstellen.

De heer Burgers (PRO) begint zijn betoog met een terugkerend compliment aan de ambtenaren voor de goedgekeurde jaarrekening en de financiële gezondheid van de gemeente. Hij benadrukt dat de perspectiefnota draait om keuzes die vandaag worden gemaakt voor de toekomst van Wijchen, en dat deze keuzes de basis vormen van het coalitieakkoord. Hij legt uit dat het akkoord richting biedt voor de periode 2026-2030, maar dat de ambitie verder reikt dan één bestuursperiode. Hij geeft aan dat goed bestuur niet alleen gaat over de huidige opgaven, maar ook over de kansen van morgen. De PRO-fractie kijkt vooruit en zet nieuwe stippen op de horizon, met een inspirerend toekomstbeeld dat richting geeft aan de keuzes die de komende jaren en daarna worden gemaakt. De heer Burgers richt zich vervolgens op de woningnood, die hij als een van de grootste opgaven van de gemeente beschouwt. Hij schetst de problemen die jongeren, starters en senioren ondervinden bij het vinden van geschikte woningen. Hij presenteert verschillende ideeën van de PRO-fractie, zoals sociale huur, betaalbare koop en huur, flexwoningen, tiny houses, knarrenhofjes, woningsplitsen, optoppen en hoogbouw waar passend. Hij benadrukt dat de woningnood een serieus debat verdient en dat het coalitieakkoord hier aandacht aan besteedt. Hij geeft het college de ruimte om dit verder uit te werken en stelt voor het debat over woningnood op het juiste moment te voeren. Daarom vraagt de heer Burgers vandaag aandacht voor 3 onderwerpen die minder zichtbaar zijn, maar mede bepalen hoe sterk de samenleving over 10 of 20 jaar is: basisvaardigheden, het voorkomen van huiselijk geweld dat kan leiden tot femicide, en klimaatadaptatie. Hij legt uit dat investeren in deze gebieden problemen kan voorkomen voordat ze groter worden, wat niet alleen menselijker is, maar uiteindelijk ook goedkoper. De heer Burgers vervolgt dat aan het begin van de raadsperiode extra is ingezet op basisvaardigheden. Hij vertelt over een man van 63 jaar die in de bouw werkte en moeite heeft met lezen en schrijven, maar nooit de kans heeft gekregen die achterstand in te halen. Hij benadrukt het belang van basisvaardigheden voor zelfstandigheid en kansen op werk. Hij noemt als voorbeeld Anita, die niet goed kon lezen en schrijven, maar nu taalheld van het jaar was geworden. De PRO-fractie is daarom trots dat de raad heeft gekozen basisvaardigheden te versterken, met dank aan de initiatiefnemers van Kernachtig Wijchen. De heer Burgers dient 2 moties in. De eerste motie betreft femicide, waarbij hij wijst op de noodzaak signalen van huiselijk geweld te herkennen en niet weg te kijken. Hierin kan de gemeente verschil maken en is het van belang dat organisaties elkaar weten te vinden. Dit

vergt geen groot budget, maar wel aandacht. De tweede motie gaat over klimaatadaptatie, waarbij hij vraagt om effectieve maatregelen en investeringen om de gemeente voor te bereiden op extreme weersomstandigheden. Hij benadrukt dat klimaatverandering geen verre toekomst meer is, maar dat men er middenin zit. Hij vraagt hoe Wijchen is voorbereid op weersextremen en welke keuzes hierin worden gemaakt. Hij noemt oplossingen als koele wijkgebouwen, het openhouden van zwembaden, meer bomen en schaduw, meer ruimte voor water en meer groen. Hij vraagt te onderzoeken welke investeringen de meeste effecten opleveren en hoe ervoor kan worden gezorgd dat inwoners, scholen, ondernemers en verenigingen hieraan meedoen. De heer Burgers sluit zijn betoog af door te zeggen dat al deze onderwerpen gaan over de vraag of de gemeente verder durft te kijken dan alleen 2027 en durft te investeren voordat problemen groter worden.

De heer Verbeeten (Emilia) vertelt dat zijn fractie optimistisch is gestemd en met een positieve blik naar alle moties kijkt. Hij wijst op meldingen in de media over ziekteverzuim en hoge kosten voor inhuur van externen bij de WDW, maar benadrukt dat 70% van het verzuim niet werkgerelateerd is. Dat is voor zijn fractie belangrijk, omdat hiermee Wijchen niet zoveel afwijkt van andere overheden en het bedrijfsleven. Hij benadrukt dat de vinger aan de pols moet worden gehouden op een aantal thema's, zoals burgerparticipatie, het maken van integrale afwegingen, groen denken en doen, kunst, cultuur en sport en aandacht hebben voor alle kernen. De heer Verbeeten zegt zich zorgen te maken over de Kasteeltuin en haar bomen, groen in Niftrik en afvalproblematiek. Hierover zijn schriftelijke vragen gesteld. Hij benoemt het belang van burgerparticipatie en vindt dat besluiten beter worden als inwoners al aan de voorkant worden betrokken. Zij kennen hun leefomgeving beter. Hij complimenteert echter het college voor de toenemende communicatie met de samenleving via verschillende platforms. Hij vervolgt dat Wijchen niet alleen staat en dat de banden steeds meer worden aangehaald. Druten onderzoekt bestuurlijke opties voor de toekomst. De heer Verbeeten spreekt over de warme band die Wijchen heeft met Beuningen en de goede bestuurders die vanuit Nijmegen naar Wijchen zijn vertrokken. Hij benadrukt dat Wijchen de beste gemeente van Gelderland is, met goede zwarte cijfers, een fijne leefomgeving en de mooiste raadzaal van Nederland. Hij merkt echter op dat de regio Wijchen niet altijd als empathisch ervaart en dat de gemeente soms hautain gedrag wordt verweten. Hij pleit ervoor om als inwoners samen naar de regio te kijken, juist op momenten dat op het gebied van toekomstige samenwerking niets aan de hand lijkt te zijn. Hij merkt op dat het belangrijk is vooruit te denken en niet om onrust te veroorzaken. Hij dient een motie in om inwoners te consulteren over hoe zij aankijken tegen de toekomst van Wijchen, niet om een keuze voor of tegen Druten te maken, maar om te praten over de vraag of Wijchen over 10, 20 jaar een sterke gemeente kan blijven. Als inwoners van Wijchen een samenwerking niet zien zitten, hoeft niets te gebeuren. Zo wel, dan kan het gesprek worden aangegaan. Hij vervolgt dat de regio zich blijft ontwikkelen op gebied van woningbouw, zorg, bereikbaarheid, economie en bestuurskracht. Deze onderwerpen gaan over gemeentegrenzen heen. In de toekomst is te verwachten dat gemeenten hun bestuurlijke toekomst overwegen omdat maatschappelijke opgaven steeds vaker regionaal zijn. De heer Verbeeten benadrukt dat het gesprek nu aangaan de samenwerkingskeuze voor de toekomst vergemakkelijkt. Hij hoopt dat de raad de motie 'Inwonerspeiling bestuurlijk samenwerken' omarmt. Daarnaast wijst hij op andere moties, zoals over het in kaart brengen van huiselijk geweld, het verbeteren van de starterslening en efficiënt parkeren. Hij maakt zich zorgen over het parkeerbeleid in Graven, dat heeft geleid tot 20% leegstand van winkels. Hij vraagt aandacht voor woningbouw, zowel voor jong als oud, betaalbaar en liefst goedkoop. Hij benadrukt het belang van zorg in iedere wijk, vooral met de vergrijzing in zicht, en vraagt hoe wonen en zorg worden geïmplementeerd in de wijken. De heer Verbeeten uit ook zorgen over het toekomstig azc⁴, niet over de organisatie of kosten, maar over de capaciteit aan woningen, opleidingen, werk en integratie. Hij vraagt of deze zorgen kunnen worden geborgd. Hij pleit voor burgerparticipatie, groen denken en doen, en het maken van integrale afwegingen. Hij merkt op dat een sterke gemeente Wijchen alleen sterk blijft als zij vooruit durft te kijken en inwoners serieus betreft voordat keuzes vastliggen. Hij roept op om samen de uitdagingen aan te gaan en niet te wachten tot financiële druk ontstaat of de regio verandert.

⁴ asielzoekerscentrum

De voorzitter sluit de eerste termijn van de raad.

De vergadering wordt geschorst.

De voorzitter heropent de vergadering en verzoekt het college 10 minuten extra spreektijd te geven vanwege het aantal ingediende moties. De raad is hiermee akkoord.

Wethouder Gerrits, verantwoordelijk voor financiën, bespreekt de Jaarrekening 2025 Wijchen, die de afsluiting vormt van de voorgaande bestuursperiode. Hij herinnert eraan dat de gemeente zich had voorbereid op een financieel uitdagende periode, het zogenaamde 'ravijnjaar', dat uiteindelijk is uitgesteld tot 2028. Hij is blij dat het ravijnjaar voor Wijchen minder diep blijkt te zijn dan verwacht. Wethouder Gerrits meldt dat het afgelopen jaar financieel positief is afgesloten met een resultaat van € 6,4 miljoen. Dit resultaat is een optelsom van diverse plussen en minnen ten opzichte van de begroting, zonder opvallende uitschieters. Hij legt uit dat bijna € 4,8 miljoen aan de algemene reserve kan worden toegevoegd, wat € 3,3 miljoen meer is dan begroot. De totale begroting bedraagt ongeveer € 150 miljoen, wat neerkomt op iets meer dan 2%. Hij benadrukt dat de gemeente nog steeds een lage schuldenlast heeft, voldoende reserves en weerstand, en financieel gezond is. Tevens is Wijchen in staat een betrouwbare inschatting te maken van het voorliggende jaar. De jaarrekening heeft een goedkeurende verklaring van de accountant gekregen en wordt met vertrouwen naar de provincie gestuurd voor een finale toetsing. Wethouder Gerrits vraagt extra aandacht voor de algemene reserve, die na resultaatbestemming rond de € 28 miljoen blijft. Dit is een comfortabel en acceptabel niveau naar mening van het college. Hij legt uit dat deze reserve voorziene risico's kan opvangen en een buffer biedt voor langdurige lastige periodes, zoals het aangekondigde ravijnjaar vanaf 2028. De reserve zorgt ervoor dat geen directe bezuinigingen nodig zijn op belangrijke zaken voor inwoners, ondernemers, verenigingen en maatschappelijke organisaties. Het biedt ook mogelijkheden om nieuwe ideeën en ambities te realiseren, zoals verwoord in het coalitieakkoord. Hij benadrukt dat het hebben van een algemene reserve geen doel op zich is, maar een solide basis biedt voor gezond financieel beleid op de lange termijn. Wethouder Gerrits bespreekt de Perspectiefnota 2026, die richting geeft aan de begroting van 2027. Hij merkt op dat het nieuwe coalitieakkoord nog niet is vertaald in tekst en cijfers in de perspectiefnota, wat de komende maanden gebeurt. Hierdoor bevat de perspectiefnota relatief weinig nieuw beleid. Hij legt uit dat het jaar 2027 sluitend is en dat er daarna een overkomelijk tekort ontstaat door de aangekondigde korting op het gemeentefonds. Hij benadrukt dat de solide financiële basis behouden blijft voor de toekomst, met voldoende reserves, weinig schulden en relatief lage lasten ten opzichte van vergelijkbare gemeentes. Wethouder Gerrits wijst op de lopende projecten en ontwikkelingen, zoals het Tussen Kasteel en Wijchens Meer, Hart van Zuid, gebiedsontwikkeling Havenweg-Leemweg, voorbereidingen van het Integraal Huisvestingsplan en de hervormingsagenda voor jeugd. Hierin worden flinke stappen gemaakt. Hij benadrukt dat geen pijnlijke maatregelen nodig zijn ondanks de tekorten. Hij waarschuwt dat de gemeente wereldwijde ontwikkelingen en mogelijke gevolgen hiervan voor de rijksuitgaven, zoals hogere defensie-uitgaven niet mag negeren. Onzekerheid blijft over de hoogte van de algemene uitkeringen, en de gemeente moet zorgen dat de financiën op orde blijven om moeilijke periodes te doorstaan. Hij herinnert aan de afgesproken ozb-verhoging vanaf 2028 en dat deze opnieuw wordt afgewogen in de Perspectiefnota 2027 en de begroting voor 2028. Hierbij wordt een voorstel betrokken om tarieven van woningen en niet-woningen eventueel verder te differentiëren. Hij kondigt aan dat het college een voorstel voorbereidt om de opbrengsten van de bouwleges te verhogen door deze in lijn te brengen met omliggende gemeenten, wat extra structurele dekking biedt voor de tekorten vanaf 2028. Wethouder Gerrits doet een algemene oproep aan de raad om mee te blijven denken over de toekomstbestendigheid van de financiën, zodat de gemeente lokaal koersvast kan blijven. Hij wenst de raad veel wijsheid bij het bespreken van de Perspectiefnota 2026 en het richting geven aan de komende begroting. Voordat hij ingaat op moties en amendementen, vraagt hij de raad rekening te houden met de gevolgen voor mensen en middelen bij de bespreking van moties. Hij reageert op 3 moties. De eerste motie betreft 'Een steuntje in de rug voor starters op de Wijchense woningmarkt'. Hij vindt dat deze motie goed past binnen het woonbeleid en dat de starterslening functioneert. Het is een goede oproep om die mee te laten bewegen met de trends in de koopmarkt. Hij vraagt een kleine aanpassing

bij punt 1, waarbij de juiste term 'landelijke betaalbaarheidsgrens' moet worden gebruikt. Hij vraagt het laatste punt van de motie, om de raad jaarlijks te informeren over de aangepaste maximale aankoop prijs, te laten vervallen, omdat de raad altijd wordt geïnformeerd over de jaarlijkse betaalbaarheidsgrens en de informatievoorziening over de starterslening al voldoende op orde is via de website. De tweede motie, 'Geen jaar verloren voor betaalbaar wonen', wordt besproken. Hij meldt dat een nota klaarligt over de woonvisie en de uitvoering daarvan, die binnenkort naar de raad wordt gestuurd. Hij vindt dat het tweede punt van de motie, om kansrijke locaties aan te geven, niet uitvoerbaar is voor het college, omdat het vooruitblikken naar potentiële locaties onmogelijk is. Hij raadt de raad af dit zo te formuleren, omdat dit het college in een ingewikkelde positie brengt. De derde motie betreft 'Meer woningaanbod voor jongeren, alleenstaanden en senioren door innovatieve en intergenerationele woonvormen'. Hij merkt op dat deze motie volledig het belang van het college en het huidige woonbeleid onderschrijft. Deze motie roept op tot het aanwijzen van potentiële locaties, waarvoor wederom geldt dat dit niet uitvoerbaar is. Hij beantwoordt vervolgens vragen van de VVD-fractie over het actief meedenken van het college over initiatieven in de kernen, waarbij hij bevestigt dat het college dit doet in samenwerking met inwoners en leefbaarheidsgroepen. Hij noemt als voorbeelden de trajecten in Herne en Batenburg waar concrete woningbouwinitiatieven worden onderzocht. Wethouder Gerrits gaat verder met de vraag van de VVD-fractie over de ervaringen van het college met de Raad van State, waarbij hij aangeeft dat het aantal zaken beperkt is en dat deze vooral tot vertraging leiden. Hij geeft aan dat de raad weinig kan doen aan deze vertragingen, aangezien het wettelijke rechten betreft die door de Rijksoverheid worden bepaald. Hij merkt op dat wordt nagedacht over vereenvoudigingen en verbeteringen. Wethouder Gerrits reageert op de algemene oproep van de CDA-fractie of genoeg wordt gedaan en geeft aan dat het vooral aan de raad is te oordelen over de inspanningen van het college, 7 weken na de start. Hij reageert vervolgens op de vraag over het oppakken van het KPI-beleid en informeert de raad dat het college volop hieraan werkt en verwacht dat tegen het einde van het jaar een voorstel naar de raad komt. Hij beantwoordt een vraag van de VVD-fractie over het aankleden van bouwhekken rond een project in het centrum, waarbij hij aangeeft dat dit geen goed idee is vanwege de windbestendigheid en dat mensen juist genieten van de activiteiten op de bouwplaats. Hij reageert op een vraag van de fractie van Hart voor Wijchen over fusievragen van buurgemeenten en geeft aan dat op dit moment geen vraag is gesteld en dat het college passend reageert indien dat wel gebeurt. Wethouder Gerrits sluit af met een vraag van de Emilia-fractie over de uitvoering van de woonzorgvisie, waarbij hij aangeeft dat de raad wordt geïnformeerd over de voortgang van het uitvoeringsprogramma.

De voorzitter geeft het voorzitterschap over aan plaatsvervangend voorzitter de heer Evers.

Burgemeester Helmer-Englebert reageert op vragen van de VVD-fractie over parkeren en handhaven. Ze legt uit dat er geen verbod is op lang parkeren voor personenauto's in de apv⁵, maar dat wel boetes worden uitgedeeld in blauwe zones. Ze benadrukt dat voor extra uren boa's zijn ingezet, wat heeft geleid tot extra boetes. Ze geeft aan dat het college het lang parkeren wel oppakt, zoals is opgenomen in het coalitieakkoord. De gemeente heeft geen cijfers over onveilig gedrag; dat is volgens de burgemeester aan de politie. De burgemeester stelt voor het thema verkeersveiligheid te bespreken tijdens de avond waarop de raad bijeenkomt om veiligheid te bespreken. Zij bespreekt vervolgens de motie van Emilia over een inwonerspeiling bestuurlijk samenwerken en een langetermijnvisie voor Wijchen. Zij wijst op het Strategisch Kompas Wijchen 2035, dat een visie op Wijchen biedt waarbij inwoners zijn betrokken. Zij geeft aan dat er bestuurlijk goed wordt samengewerkt los van fusies. In 2025 is de Visie Samenwerkingsagenda Rijk van Nijmegen vastgesteld en daarvoor heeft een regionale raadsbijeenkomst plaatsgevonden. Daar is deze ter informatie aan de orde geweest. Verder wordt al een aantal jaren gewerkt met inwonerspeilingen en hiermee zijn goede ervaringen. De motie roept op tot een heel specifieke peiling. Ze benadrukt dat er geen noodzaak is voor een specifieke peiling naar de Wijchense bestuurskracht, tenzij omliggende gemeenten daaraan behoefte hebben. Zij behandelt de motie van het CDA over een veilige openbare ruimte en legt uit dat het college de link tussen femicide en openbare ruimte niet ziet, omdat onveiligheid vaak achter de voordeur plaatsvindt. Ze benadrukt dat onveiligheid in de openbare ruimte een

⁵ Algemene plaatselijke verordening

subjectief begrip is en dat de een liever veel verlichting heeft en de ander juist een donkere straat. Er worden meldingen ontvangen via de Buiten Beter-app over plekken die als onveilig worden ervaren. Zij meldt dat het college contact opneemt met het Centrum voor Criminaliteitspreventie en Veiligheid om mee te denken over een veilige openbare ruimte.

De plaatsvervangend voorzitter geeft het voorzitterschap terug aan mevrouw Helmer-Englebert.

Wethouder Van Bronkhorst begint met het beantwoorden van vragen en het delen van de reacties van het college op verschillende moties. Hij richt zich eerst op de vraag van de VVD-fractie over de zichtbaarheid van parkeergarages. Hij legt uit dat er geen signalen zijn dat parkeergarages moeilijk te vinden zijn, mede dankzij de extra bebording die is geplaatst. Vervolgens behandelt hij een vraag van de Hart voor Wijchen-fractie over het plaatsen van 'schaamschotten' rondom stortplaatsen in het centrum. Hij geeft aan dat dergelijke schotten niet bijdragen aan het verminderen van afval, ongedierte of stank en daarom geen optie zijn. Hij gaat verder met een opmerking van de Emilia-fractie over het ontbreken van participatie in de perspectiefnota. Hij verzekert dat participatie wel degelijk een plek heeft in de perspectiefnota, met voorbeelden zoals Hart van Zuid, de kinderraad en het evenementenbeleid. Hij benadrukt dat participatie altijd een onderdeel is van de stukken die naar de raad worden gebracht en dat naar inwoners wordt geluisterd, zoals bij de plannen voor de Leemweg. Wethouder Van Bronkhorst bespreekt vervolgens de moties. Hij begint met een motie van de VVD-fractie over afvalwater, waarbij hij informeert over het VTH⁶-uitvoeringsprogramma dat eind 2025 is gestart en in 2026 doorloopt. Hij legt uit dat indirecte lozingen een prioritair thema zijn, zowel bij vergunningverlening als bij toezicht en handhaving. Hij licht toe dat de Omgevingsdienst in 2026 het thematisch actualiseren van indirecte lozingen binnen de Kaderrichtlijn Water heeft opgepakt. Op basis hiervan wordt besloten welke vergunningen worden geactualiseerd. Waar geen actualisatietoets of actualisatie plaatsvindt, wordt in 2026 het actualiseren van vergunningen voor indirecte lozingen in een apart project meegenomen. Wethouder Van Bronkhorst meldt dat voor het aspect indirecte lozingen, binnen het budget van het regulier geplande controles, 1 of meer gebiedsgerichte projecten worden opgezet, wat wordt afgestemd met de gemeente en gekoppeld aan 1 of meer bekende probleemsituaties. Hij vervolgt dat voor dit project in 2026 in totaal 1.740 uur beschikbaar is en er nog geen resultaten beschikbaar zijn over de voortgang van de aanpak van de indirecte lozingen en dus niet kan worden aangegeven of de aanpak moet doorlopen in 2027. Mocht dit nodig zijn, dan voert de Omgevingsdienst dit binnen de reguliere uren uit. Daarna is pas duidelijk of extra budget nodig is vanuit Wijchen voor de controles. Wethouder Van Bronkhorst belooft de raad in het eerste kwartaal van 2027 te informeren over de voortgang van de thematische aanpak. Hij behandelt vervolgens een motie van de VVD-fractie over verkeersveiligheid, erkent de urgentie van het probleem en belooft actieve communicatie via gebruikelijke kanalen. Hij geeft aan dat een breed onderzoek meer tijd en middelen vergt, en dat hij met een voorstel terugkomt bij de raad. Wethouder Van Bronkhorst bespreekt vervolgens een motie van de D66-fractie over een veerkrachtig Wijchen met groen. Hij legt uit dat al veel aandacht is voor de onderwerpen in het IBOR⁷, zoals boomstructuur, het verminderen van verharding, waterberging en lokale biodiversiteit. Hij benadrukt dat inwonersparticipatie wordt gefaciliteerd, maar dat het beheer een rol is die het college graag zelf houdt. In 2027 komt een nieuw geactualiseerd IBOR en wordt de raad opnieuw geïnformeerd. Hij behandelt de volgende motie over meer zeggenschap voor inwoners van Wijchen bij grote besluiten en geeft aan dat het college geen voorstander is van een referendum. Hij legt uit dat het participatiekader voldoende invulling geeft aan het betrekken van inwoners, waarbij ruimte is voor een burgerberaad, een buurtberaad en een inwonerspanel. Wethouder Bronkhorst bespreekt een motie over klimaatbestendig Wijchen en legt uit dat de motie ondersteunend is aan de klimaatbestendige inrichting van de openbare ruimte. Dat zijn volgens de wethouder onderdelen die ondersteunend zijn aan het beleid, zo ook het stimuleren en inspireren van inwoners. Hij noemt de campagne Groener Wijchen en de betrokkenheid van scholen, Talis en de leefbaarheidsgroepen. Tot slot behandelt hij een motie over efficiënt parkeren. Hij informeert dat er geen signalen zijn van te hoge parkeerdruk,

⁶ Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving

⁷ Integraal Beheer Openbare Ruimte

behalve tijdens de kerstdagen. Hij legt uit dat sensoren een goed beeld geven van de parkeerdruk en dat er maatregelen zijn genomen, zoals de Kasteeltuin, het dynamische parkeerverwijssysteem, verhoogde handhaving, het stimuleren van fietsgebruik en de uitbreiding van de blauwe zone. Hij meldt dat de parkeergarage onder de Albert Heijn ook weer open is. Hij informeert dat hij middelen en tijd nodig heeft om een onderzoek te doen naar andere tijdelijke maatregelen.

Wethouder Oomen spreekt zijn dank uit voor de steun van de raad met betrekking tot het sociaal domein. Hij benadrukt het belang van preventie, basisvaardigheden en het investeren voordat problemen ontstaan, en is verheugd dat het plan over het speelbos Wijchen-Noord is goedgekeurd. Hij verwacht dat de raad instemt met de wijziging van de zorgvoorziening in het kader van de perspectiefnota. Wethouder Oomen bespreekt verschillende moties, waaronder de uitbreiding van drinkwaterpunten, die aansluiten bij de doelstellingen voor een gezondere leefomgeving. Hij legt uit dat organisaties en inwoners een eenmalige subsidie kunnen aanvragen via de regeling Gezond en Actief Wijchen, zoals het Maaswaal College in 2025 deed. Hij wijst erop dat de aanleg van een watertappunt bij het Maaswaal College € 11.000 kostte, met jaarlijkse onderhoudskosten van € 300. Wethouder Oomen vraagt meer tijd dan de begroting 2027 om de betrokkenheid van inwoners te vergroten en de financiering te bepalen, en stelt voor het derde beslispunt aan te passen. Hij bespreekt verder het Wieggesse Praotpad, waar voorbereidingen voor de vervanging van tegels al 2 jaar geleden zijn gestart. De productiemachines van de leverancier moesten eerst worden vervangen, wat nu is gebeurd. De plaatsing van de tegels vindt in 2026 plaats, met een totale kosten van € 6.000, waarvan de bibliotheek al € 1.500 bijdraagt. De tegels gaan 10 jaar mee en er wordt jaarlijks € 500 opzijgezet in het IBOR voor toekomstige vervanging. Wethouder Oomen geeft aan dat de motie materieel gezien dus al is uitgevoerd. Hij gaat verder met de motie van PRO over het stoppen van huiselijk geweld en het voorkomen van femicide. Hij benadrukt de ernst van femicide, dat elke 8 dagen in Nederland plaatsvindt, en verwijst naar een sessie van het bestuurlijk netwerk Veiligheid en Zorg. Hij legt uit dat dwingende controle of intieme terreur slechts in 0,02% van de gevallen tot femicide leidt, wat wijst op de omvang van de ellende achter de voordeur. Er is landelijke aandacht voor dit probleem, met een nationaal coördinator en betere herkenning van rode vlaggen zoals stalking en bedreiging. Er wordt gewerkt aan een laagdrempelige hulplijn 116. Wethouder Oomen ziet de motie als een steun in de rug voor lokale initiatieven en wil de kennis binnen en buiten de organisatie vergroten. De motie sluit aan bij de regioaanpak huiselijk geweld en kindermishandeling, die tot 2027 is verlengd. Preventie en signalering zijn belangrijke pijlers van deze aanpak. Wethouder Oomen is van plan met de motie hard aan de slag te gaan om huishoudelijk geweld te stoppen. Regionaal wordt gewerkt aan het Integraal Veiligheidsplan, dat vanaf 2027 geldt en complementair is aan de regioaanpak huiselijk geweld. Hij staat open voor het onderzoeken van de reizende expositie Femicide van de stichting Open Mind in Wijchen en zal de kosten hiervoor in beeld brengen.

Wethouder Van Dam legt uit dat de economische visie tot 2030 loopt en daarna wordt geactualiseerd. De Detailhandelstructuurvisie uit 2022, waar de centrumvisie onderdeel van is, kan indien nodig daarin worden meegenomen. Een aparte actualisatie is momenteel niet aan de orde. De evaluatie van de huidige economische en toeristische visie ligt bij het college en wordt daarna aan de raad aangeboden. Wethouder Van Dam benadrukt dat naar aanleiding van het Centrum Congres 2025 diverse acties zijn gestart en dat veel aanbevelingen uit de centrumvisie nog actueel zijn, zoals bereikbaarheid, een schoon en veilig centrum en de kwaliteit van de openbare ruimte. Dit vraagt om focus, niet om extra plannen. De ontwikkelingen van Hart van Zuid vragen blijvende aandacht voor de samenhang met het centrum en daarom wordt intensief samengewerkt met het Centrum Management, pandeigenaren, Horeca Wijchen en andere betrokken partijen aan een sterk en toekomstbestendig centrum. Daarnaast beantwoordt ze vragen over het fatbikeverbod, waarover eerder een motie is aangenomen. De beantwoording ligt bij het college en wordt zo spoedig mogelijk aan de raad aangeboden. De heer D. Herms vraagt aan wethouder Van Bronckhorst wanneer de bewegwijzeringsborden worden verwacht en wanneer de problemen rond netcongestie zijn opgelost. Wethouder Van Bronckhorst antwoordt dat deze borden in 2027 moeten worden geplaatst.

De voorzitter vraagt de raad wijzigingen van moties of nieuwe moties door te geven aan de Griffie. De aangepaste moties worden daarna in iBabs geplaatst.

De voorzitter schorst de vergadering.

Tweede termijn

De voorzitter heropent de vergadering en legt uit dat de tweede termijn is opgesplitst in een reactie op de algemene beschouwingen, een debat en stemming per motie, en besluitvorming / stemming over zowel de Jaarrekening 2025 als de Perspectiefnota 2026. Ze benadrukt dat moties kunnen worden gewijzigd of ingetrokken tijdens het debat over de moties. Elke fractie krijgt 3 minuten spreektijd voor een reactie op de betogen vanuit de eerste termijn, waarbij niet wordt ingegaan op de ingediende moties. De woordvoerders kunnen iedere spreker maximaal 3 keer onderbreken en de volgorde van sprekers is aan het begin van de vergadering bepaald door loting.

Mevrouw Peters-Vroom (VVD) spreekt haar steun uit voor het wegnemen van drempels en het vergroten van kansen, zoals voorgesteld door de D66-fractie. Ze vraagt zich af hoe het voorstel voor woningsplitsen en optoppen praktisch kan worden uitgevoerd en geeft aan dat plannen haalbaar en betaalbaar moeten zijn. Ze is het eens met de oproep om elkaars moties breed mogelijk te maken. Ze benadrukt dat de CDA-fractie veel overeenkomsten heeft met de VVD-fractie, maar dat het herzien van visies elke 4 jaar niet noodzakelijk is, aangezien de grote lijnen hetzelfde blijven. De heer Bijmans (CDA) verduidelijkt dat het niet gaat om het herzien van visies, maar om het actualiseren ervan. Hij vraagt hoe zij daartegen aankijkt.

Mevrouw Peters-Vroom stemt in met deze benadering. Zij benoemt dat zij grip wil houden op de kosten en onderschrijft dat. Afvalbeheer in het centrum is ook voor de VVD-fractie een doorn in het oog en zij is het eens met de fractie van Hart voor Wijchen. Ook heeft de VVD-fractie zorgen over het aantal boa's in het centrum.

De heer Lukkezen (D66) vraagt naar het voorstel van de PRO-fractie over een debat over woningnood. Hij vraagt de Hart voor Wijchen-fractie waarom zij de relatie met de WDW als over de houdbaarheid heen beschouwt, terwijl de D66-fractie juist wil blijven investeren in een goede relatie.

De heer Bijmans (CDA) spreekt zijn tevredenheid uit over de gedeelde zorgen over wonen, afval, parkeren en veiligheid in het centrum. Hij kan zich vinden in het betoog van de VVD-fractie. Hij benadrukt dat het initiatief voor woningbouw meer bij de gemeente zou moeten liggen, hoewel dat lastig blijkt te zijn. Mevrouw Loermans (Kernachtig Wijchen) vraagt of de CDA-fractie een actievere rol van de gemeente in de grondpolitiek zou ondersteunen.

De heer Bijmans antwoordt dat hij niet veel kennis heeft van grondpolitiek, maar benoemt dat er veel burgerinitiatieven zijn en dat burgers weinig worden gehoord, wat hij betreurt. Mevrouw Loermans vraagt wat hij dan bedoelt met actiever zijn in de woningbouw en dat dit niet kan betekenen dat alles wordt goedgekeurd. De heer Bijmans is het daarmee eens, maar vindt dat positiever tegenover burgerinitiatieven kan worden gestaan. Hij uit zijn verbazing over de Kernachtig Wijchen-fractie, die volgens hem wacht op landelijk beleid in plaats van lokale initiatieven te nemen. Hij had van een lokale partij anders verwacht. Hij prijst de Hart voor Wijchen-fractie als een groene partij en merkt op dat de D66-fractie en de fractie van PRO moties hebben ingediend die erg op elkaar lijken. Hij suggereert dat deze moties misschien hadden kunnen worden samengevoegd. Hij is blij met de initiatieven van de PRO-fractie met betrekking tot knarrenhofjes en flexwoningen en vraagt wanneer de aanpak van de Wijchense armoede kan worden verwacht.

Mevrouw Loermans (Kernachtig Wijchen) reflecteert op de trots die zij en anderen voelen over de stukken die voorliggen en de tevredenheid over de geboekte resultaten. Ze erkent dat er nuanceverschillen zijn in hoe tegen de perspectiefnota wordt aangekeken en dat het coalitieakkoord nog in de begroting moet worden uitgewerkt. Ze verwacht dat de vergaderingen in november 2026 mogelijk anders verlopen, tenzij de begroting netjes wordt uitgewerkt.

De heer D. Herms (Hart voor Wijchen) benadrukt dat het IHP⁸ is goedgekeurd, wat positief is voor scholen die nu te maken hebben met hitte. Hij bespreekt de kwestie van schaamschotten, die ervoor zorgen dat vuil niet zichtbaar is en betreurt dat de wethouder volgens hem te weinig actie onderneemt. Hij geeft aan dat het probleem van vuilnis een doorn in het oog is voor veel mensen en dat meer moet worden gedaan. Mevrouw Loermans (Kernachtig Wijchen) vraagt de heer D. Herms hoe hij aankijkt tegen het feit dat schotten het misschien makkelijker maken er vuil bij te plaatsen en of dit het probleem wel aanpakt. De heer D. Herms antwoordt dat hij dit niet als de verkeerde manier ziet en dat momenteel helemaal niets wordt gedaan, wat het probleem ook niet oplost. Hij bespreekt verder de financieel gunstige situatie en beaamt dat kritisch moet worden gekeken naar voorstellen. Hij stelt vragen over de WDW, voortkomend uit een motie in Druten waarin wordt gezocht naar mogelijkheden buiten de samenwerking van de WDW, en verwacht dat deze vraag binnenkort ook in Wijchen aan de orde komt. De fractie van Hart voor Wijchen vindt dat hierover moet worden nagedacht. De heer Lukkezen (D66) vraagt hoe hij werkt aan de goede relatie met de WDW in plaats van afscheid te nemen.

De heer D. Herms bevestigt dat hij niet werkt aan nader tot elkaar komen, omdat de basis voor een goede relatie al is verdwenen. De heer Lukkezen vraagt naar de concrete voorstellen van de heer D. Herms om een einde te maken aan de relatie met WDW, aangezien er geen motie voorligt. Hij suggereert dat de heer D. Herms hiermee impliciet aangeeft de relatie toch te willen voortzetten. De heer D. Herms is het er niet mee eens dat als er geen motie ligt, dat betekent dat hij de relatie wil voortzetten. Hij benadrukt dat zijn voorkeur uitgaat naar apart blijven.

De heer Burgers (PRO) reageert op de opmerkingen van de VVD-fractie over het parkeerprobleem in het centrum en de impact op funshoppen. Hij geeft aan dat het centrum goed bereikbaar is, zelfs voor mensen die op een elektrische fiets funshoppen. Mevrouw Peters-Vroom (VVD) vraagt of het praktisch is weekboodschappen te doen op een elektrische fiets en daarna nog te gaan funshoppen. De heer Burgers erkent dat dit lastig kan zijn met zware boodschappen. Mevrouw Peters-Vroom vraagt of hij het dan met haar eens is dat dit ervoor zorgt dat men het centrum mijdt, omdat er geen parkeerplek is. De heer Burgers is het daar niet mee eens. Hij begrijpt dat de auto handig is voor weekboodschappen, maar benadrukt dat het belangrijk is mensen te verleiden met de gezelligheid van het centrum en hen te stimuleren de fiets te pakken of te wandelen. Het centrum moet aantrekkelijk worden gemaakt. De heer Burgers vraagt de heer D. Herms naar de kosten van het ontmantelen van de samenwerking met Druten en geeft aan dat het eerlijk zou zijn deze kosten te onderzoeken. De heer D. Herms (Hart voor Wijchen) vraagt op zijn beurt naar de exacte kosten omdat hij hier geen antwoord op heeft. De heer Burgers antwoordt dat het ontmantelen betekent dat de Rijksoverheid minder bijdraagt en dat er ontmantelingskosten zijn die technisch moeten worden uitgezocht. De heer Burgers vervolgt dat de CDA- en D66-fracties spreken over bouwen en vraagt hierover niet allerlei moties aan te nemen maar dit via de woonvisie te regelen, zodat het onderwerp de aandacht krijgt die het verdient. Hij vervolgt dat de fractie van Kernachtig Wijchen van mening is dat ambities haalbaar en meetbaar moeten zijn, wat hij onderschrijft.

De heer Verbeeten (Emilia) benadrukt het belang van burgerparticipatie en geeft aan dat de opgaven rondom wonen, zorg, verkeer, afval, klimaat, bereikbaarheid en economie de gemeentegrenzen overstijgen. Nu Wijchen er financieel goed voor staat, kan worden vooruitgedacht. Hij pleit voor een proactieve benadering waarbij inwoners worden betrokken bij het bepalen van de koers van de gemeente. Hij noemt onrust in de wereld, wat moet worden vertaald naar regionaal bestuur samen met inwoners. Mevrouw Peters-Vroom (VVD) vraagt of de inwoners betrokken waren op 18 maart 2026, waarop de heer Verbeeten reageert dat dit een retorische vraag is. Hij benadrukt dat het belangrijk is meer dan eens in de 4 jaar inwoners te consulteren, omdat zij over de kennis beschikken. De heer Burgers (PRO) vraagt of hij het niet ingewikkeld vindt een referendum of een beraad te houden over een hypothetische situatie en of het voor de burger dan niet moeilijk is een beslissing te maken. De heer Verbeeten antwoordt dat hij het juist makkelijker vindt dat nu te doen, omdat er geen druk achter zit. Hij verwijst naar eerdere processen met de samenvoegingsmogelijkheden met Heumen en Druten, waarbij inwoners en zelfs de raad zich niet betrokken voelden. Hij benadrukt dat het nu, zonder druk,

⁸ Integraal Huisvestingsplan

een goed moment is met de inwoners van Wijchen te praten, wat ook de intentie van zijn motie is. De heer Burgers vraagt om een voorbeeld van een vraag die hij aan de samenleving zou stellen. De heer Verbeeten geeft als voorbeeld de vraag hoe inwoners aankijken tegen samenwerkingen in de regio. Hij stelt voor voorafgaand informatiebijeenkomsten te organiseren, zodat inwoners precies weten waar het over gaat. Hij uit zijn teleurstelling dat de PRO-fractie geen proactieve houding heeft aangenomen in dit dossier. Mevrouw Peters-Vroom vraagt de heer Verbeeten om verduidelijking, omdat hij eerder zei dat het de verantwoordelijkheid van een raadslid is besluiten te nemen, ook als ze moeilijk zijn, maar nu wil hij bij elk besluit de inwoner laten meebeslissen. De heer Verbeeten reageert dat het niet het geval is dat zijn partij overal de inwoners bij wil betrekken, maar juist wel bij basale kwesties. Hij geeft een voorbeeld van een situatie waarin een referendum een 50-50-uitslag heeft en benadrukt dat de raad dan belangrijke beslissingen moet nemen, maar dat dan wel de mening van de samenleving is gepeild, wat nu niet gebeurt.

De voorzitter kondigt aan dat ze verdergaan met het tweede deel van de tweede termijn waarin wordt gestemd en gedebatteerd over de moties. De voorzitter vraagt welke raadsleden een gewijzigde motie willen toelichten. Mevrouw J. Janssen (D66) licht de wijzigingen toe aan motie 4, 'Steuntje in de rug voor starters op de Wijchense woningmarkt'. Ze legt uit dat bij beslispunt 1 het stuk betaalbare koopwoningen uit woondeel 2.1 is gewijzigd naar de landelijke betaalbaarheidsgrens en dat beslispunt 3 is komen te vervallen. De heer Lukkezen (D66) meldt dat is besloten motie 7 niet in te dienen, omdat er nog een woonvisie komt. Hij vindt het spijtig dat er geen langetermijnagenda is. De heer Schraven (VVD) bespreekt motie 3, 'Doe eens normaal man!', en legt uit dat er tekstuele wijzigingen zijn aangebracht. 'Bewustwording' in het woord 'bewustwordingsaanpak' is tussen haakjes geplaatst. Daarnaast is het woord 'nadrukkelijk' vervangen door 'ook' en is de termijn aangepast naar de Perspectiefnota 2027. De heer Evers (Kernachtig Wijchen) meldt dat motie 13, "het Wieggese Praotpad", wordt ingetrokken omdat hieraan al volop wordt gewerkt en dat de vervanging over 10 jaar al is begroot. Mevrouw Kuipers (Kernachtig Wijchen) bespreekt motie 12, 'Uitbreiding drinkwaterpunten', en legt uit dat de termijn iets ruimer wordt aan het einde van punt 3, namelijk voor de Perspectiefnota 2027.

De voorzitter concludeert dat dit de gewijzigde moties zijn, die ook te vinden zijn in iBabs en gaat verder met het bespreken en stemmen over de ingediende moties. De spreektijd voor dit deel van de vergadering is afhankelijk van het totaal aantal ingediende moties. Er zijn geen amendementen. Dit komt neer op 21 minuten per fractie. De woordvoerders krijgen de gelegenheid te reageren op de motie die op dat moment wordt behandeld. Per motie wordt gevraagd wie wenst te reageren. De eerste indiener krijgt als laatst het woord. Tijdens het debat mag iedere woordvoerder maximaal 3 keer onderbreken per motie. Dit gaat van de totale spreektijd af. Aan het einde wordt gevraagd of de eerste indiener de tekst wenst te wijzigen naar aanleiding van de beraadslagingen. Na afronding van het debat krijgt het college de gelegenheid feitelijke onjuistheden te corrigeren. Daarna wordt gestemd over de motie. De voorzitter concludeert dat de raad akkoord is met de volgorde van de moties. Ze vraagt of er nog vragen zijn naar aanleiding van de spelregels. Dat is niet het geval.

Motie 1: Inwonerspeiling bestuurlijk samenwerken

Mevrouw Hoogteijling (CDA) begrijpt het belang van het betrekken van inwoners bij grote bestuurlijke keuzes, zoals herindeling of intensieve samenwerking. Ze geeft echter aan dat het prematuur is nu al een inwonerspeiling te houden, omdat dit verwachtingen kan oproepen en het debat vroegtijdig kan polariseren. Volgens de CDA-fractie moet een inwonersraadpleging pas plaatsvinden als daadwerkelijk een concrete bestuurlijke keuze aan de orde is, met goede informatie en ruimte voor gesprek.

De heer Vrolijk (Hart voor Wijchen) wijst erop dat inwoners vaak niet volledig zijn geïnformeerd over de gevolgen van bestuurlijke samenwerking, wat kan leiden tot een oordeel gebaseerd op onvolledige kennis. Hij geeft aan dat inwonerspeilingen meestal adviserend zijn en dat een afwijkende keuze van het gemeentebestuur kan leiden tot teleurstelling en verminderd vertrouwen in de politiek. Zijn fractie is daarom tegen de motie.

Mevrouw Peters-Vroom (VVD) merkt op dat er op dit moment geen aanleiding is over bestuurskracht te beginnen, aangezien dit eind 2022 al uitgebreid is gedaan. Ze waarschuwt dat de motie onrust kan creëren door de suggestie van een aankomende fusie en wijst op de hoge kosten van een referendum.

Mevrouw Driessen-Slingerland (Kernachtig Wijchen) sluit zich aan bij de reactie van het college en wijst op lopende trajecten zoals het Strategisch Kompas en de Samenwerkingsagenda Rijk van Nijmegen. Ze benadrukt dat het nu starten van een inwonerspeiling de indruk kan wekken dat een fusie aanstaande is, terwijl dat niet het geval is. Het Strategisch Kompas wordt in 2028 geëvalueerd. Daarnaast werkt de gemeente met gebiedscoördinatoren en hierbij staan doelen en acties voor een prettige en toekomstbestendige leefomgeving op de agenda. Dat is voor de fractie van Kernachtig Wijchen een geschikte plek om dat gesprek te voeren. Zij ziet daarom geen noodzaak voor een inwonerspeiling over zelfstandigheid of herindeling zonder concrete vraag en stemt tegen de motie.

Mevrouw Van de Rakt (PRO) geeft aan de motie niet te steunen. De PRO-fractie is voor het betrekken van inwoners bij grote keuzes, ook proactief, maar wel op het juiste moment en over iets concreets. Het vragen naar meningen over toekomstscenario's die mogelijk nooit aan de orde komen, is volgens de PRO-fractie geen goed idee. Ze wijst op het risico van frustratie bij inwoners als niets met hun mening wordt gedaan.

De heer Lukkezen (D66) onderschrijft de tegenargumenten van andere partijen, maar stelt voor de motie aan te passen door punt 2 te wijzigen en in het voorstel te kijken of inwoners hun mening kunnen delen over de positie en samenwerking van Wijchen en punt 3 gedeeltelijk te laten vervallen vanaf het woord 'geïnformeerd'. Zo wordt niet meer gesproken over herindeling, maar over positionering in de regio. Hij geeft aan dat zijn fractie de motie kan steunen als deze wijzigingen worden doorgevoerd.

De heer Verbeeten (Emilia) reageert op de reacties van verschillende fracties op zijn motie. Hij merkt op dat de CDA-fractie de kwestie niet als een probleem ziet, maar hij benadrukt dat het juist in tijden van rust belangrijk is hierover te praten. De heer Vrolijk geeft aan dat kennis van inwoners vaak niet voldoende is en daarom heeft de heer Verbeeten in zijn motie opgenomen dat informatiebijeenkomsten kunnen worden georganiseerd om mensen te informeren over de regio en de onderlinge banden. Hij verwijst naar de coronaperiode in 2022, waarin de voorkeur al bij Druten lag, en een peiling onder inwoners werd gehouden over samenwerking met Druten.

Mevrouw Hoogteijling (CDA) vraagt of met een inwonerspeiling niet verwachtingen worden gewekt waarmee mogelijk niets wordt gedaan. De heer Verbeeten antwoordt dat verwachtingen prima kunnen worden gemanaged door vooraf duidelijke kaders aan te geven waarbinnen gesprekken plaatsvinden. Hij erkent dat angst bestaat dat mensen gefrustreerd achterblijven, maar geeft aan dat dit niet nodig is als duidelijkheid bestaat over de gespreksvorm.

Mevrouw Driessen-Slingerland (Kernachtig Wijchen) vraagt wat de heer Verbeeten nu eigenlijk voorstelt voor een probleem dat niet bestaat. De heer Verbeeten antwoordt dat hij niet wil schetsen dat er een probleem is, maar dat hij verwacht dat binnen nu en 10 jaar weer wordt gesproken over herindelingen. Hij benadrukt dat Wijchen in het verleden betrokken is geweest bij fusies en dat het goed is vooraf met inwoners hierover in gesprek te gaan.

De heer Lukkezen (D66) vraagt of de heer Verbeeten de angel uit de discussie wil halen, omdat de D66-fractie niet wil praten over herindeling. De heer Verbeeten antwoordt dat hij bereid is de motie aan te passen om te praten over regionale samenwerking in plaats van herindeling.

Mevrouw Driessen-Slingerland vraagt of de heer Verbeeten het eens is dat de situatie en mening van inwoners binnen 10 jaar kunnen veranderen. De heer Verbeeten bevestigt dit, maar geeft aan dat de situatie waarschijnlijk eerder verandert, gezien de gesprekken die al in Druten plaatsvinden en het onderzoek dat wordt uitgevoerd naar samenwerking in de regio.

De heer Lukkezen vraagt opnieuw of de heer Verbeeten de motie aanpast, aangezien hij wederom over Druten begint. De heer Verbeeten bevestigt dat hij de motie wil aanpassen door te spreken van regionaal samenwerken in plaats van herindelen om meer draagvlak te creëren. Hij vervolgt dat hij van mening is dat geld kan worden bespaard als vooraf in kaart wordt gebracht hoe inwoners tegen regionale samenwerking aankijken.

De voorzitter stelt via het college vast dat geen feitelijke onjuistheden zijn besproken. De indiener van de motie wil de tekst aanpassen, zodat de D66-fractie kan instemmen met de motie. De voorzitter stelt voor de vergadering 5 minuten te schorsen zodat de tekst van de motie kan worden afgestemd.

De voorzitter schorst de vergadering.

De voorzitter heropent de vergadering en meldt dat de motie beschikbaar is in iBabs en dictum 2 en 3 zijn aangepast. De voorzitter geeft de aanwezigen 1 minuut om de tekst te lezen.

De voorzitter schorst de vergadering.

De voorzitter heropent de vergadering en brengt motie 1, 'Inwonerspeiling bestuurlijk samenwerken' in stemming.

Met 3 stemmen voor en 22 stemmen tegen wordt de motie verworpen.

Motie 2: Voorkom watercongestie: pak de regie op schoon water

De heer Kersten (Kernachtig Wijchen) benadrukt het belang van de motie door te verwijzen naar een incident in Brabant waar illegaal miljoenen liters ontlasting werden geloosd. Hij ondersteunt de motie van harte.

Mevrouw Smeets (PRO) geeft aan dat haar fractie de motie ook ondersteunt, en ziet het als een extra aanmoediging voor het college de milieu-impact te beperken. Ze wijst op de urgentie van het probleem en de noodzaak actie te ondernemen voordat de situatie verslechtert en de rekening te hoog wordt.

Mevrouw J. Janssen (D66) vergelijkt de watercongestie met het stikstofprobleem en benadrukt dat meer moet worden gedaan, ondanks dat het college al bezig is met het onderwerp. Ze pleit voor meer duidelijkheid over de huidige en toekomstige acties.

De heer Verbeeten (Emilia) spreekt zijn steun uit voor de motie, vooral vanwege de focus op duurzaamheid en milieu.

Mevrouw Hoogteijling (CDA) onderschrijft het belang van schoon water, maar heeft vragen over de rol van de gemeente en de verdeling van verantwoordelijkheden. Ze vraagt verduidelijking over de uitvoering via de Omgevingsdienst. Mevrouw J. Janssen (D66) wijst erop dat de motie specifiek gaat over indirect lozen op het riool, wat de verantwoordelijkheid van de gemeente is. Mevrouw Hoogteijling erkent deze verduidelijking en stemt in met de motie.

De heer D. Herms (Hart voor Wijchen) ondersteunt de motie en verwijst naar een bericht van de heer Leon Schipper, commissielid van de VVD, waarin het belang van gemeentelijke actie wordt benadrukt.

De heer Ten Buren (VVD) benadrukt dat de motie niet alleen gaat om extra regels of controles, maar om het nemen van regie op een bestaande wettelijke taak van de gemeente. Hij hoopt dat de gemeente het goed voor elkaar heeft.

De voorzitter stelt via het college vast dat geen feitelijke onjuistheden zijn gehoord. Zij vraagt of de indiener van de motie de tekst van de motie wenst te wijzigen. Dat is niet het geval.

De voorzitter brengt motie 2 'Voorkom watercongestie: pak de regie op schoon water' in stemming.

Met 26 stemmen voor wordt de motie unaniem aangenomen.

Besluit: De raad stemt in met motie 2 'Voorkom watercongestie: pak de regie op schoon water'.

Motie 3: Doe eens normaal man!

De heer Kersten (Kernachtig Wijchen) benadrukt dat onveilige verkeerssituaties algemeen bekend zijn. Hij geeft aan dat hij vooral gelooft in een repressieve aanpak, maar erkent ook dat bewustzijn en preventie kunnen bijdragen aan het verbeteren van het gedrag van asociale en gevaarlijke verkeersdeelnemers. Daarom steunt hij de motie graag. Hij verwijst ook naar een eerdere motie over fatbikes en hoopt dat er snel een verbod op deze fietsen in het centrum komt.

Mevrouw Smeets (PRO) steunt de motie die zich richt op bewustwording en preventie, en benadrukt dat verkeersveiligheid niet alleen gaat om infrastructuur zoals asfalt en borden, maar vooral om het gedrag van mensen. Ze pleit voor een aanpak die inwoners bewust maakt van hun eigen verantwoordelijkheid in het verkeer, ongeacht hun vervoersmiddel.

De heer Lukkezen (D66) bedankt de VVD voor het aanpassen van de motie en benadrukt dat het belangrijk is niet alleen te focussen op bewustwording, maar breder te kijken naar het probleem. Hij waardeert dat de motie ruimte biedt voor een bredere aanpak en dat het college de vrijheid heeft verder te kijken dan alleen bewustwording. Hij uit wel zijn twijfels over de prikkelende titel van de motie, maar steunt het dictum.

De heer Verbeeten (Emilia) deelt een persoonlijke ervaring met een opgevoerde fiets en benadrukt het gevaar van asociaal rijgedrag. Hij is het met Kernachtig Wijchen eens dat repressief reageren belangrijk is, maar steunt bewustwordingscampagnes die bijdragen aan een veilig verkeersbeeld.

De heer Bijmans (CDA) benadrukt dat verkeersveiligheid een belangrijk thema is voor het CDA. Hij wijst op de zorgen over fatbikes en vergelijkbare situaties die bijdragen aan een gevoel van onveiligheid. Hij vermoedt dat gerichte maatregelen of zelfs een verbod hierop waarschijnlijk effectiever is dan een bewustwordingscampagne. Hij vraagt zich af welke aanpak het college kiest en waar de focus moet liggen, gezien de complexiteit en kosten van gedragsverandering. Hij wil voorkomen dat veel energie in campagnes wordt gestoken zonder het echte probleem aan te pakken. De heer Schraven (VVD) vraagt de heer Bijmans naar zijn standpunt over de motie, waarop hij aangeeft dat nog overleg nodig is.

Mevrouw Van Tilburg (Hart voor Wijchen) benadrukt het belang van verkeersveiligheid en verantwoord gedrag van alle verkeersdeelnemers. Ze geeft aan dat verkeersveiligheid begint bij bewustwording en verantwoordelijkheid, en dient de motie samen met de VVD in.

De heer Schraven (VVD) spreekt over de motie die is gericht op het bevorderen van normaal gedrag in het verkeer. Hij schetst herkenbare situaties waarin verkeersdeelnemers zich niet aan de regels houden, zoals het onverwacht passeren van fatbikes en elektrische scooters. Hij benadrukt dat verkeersveiligheid begint bij de deelnemers zelf en dat veel jongeren zich niet bewust zijn van de schrikreacties die ze veroorzaken. De heer Schraven pleit voor een brede bewustwordingscampagne die niet alleen scholen, ouders, ondernemers en maatschappelijke organisaties betreft, maar ook inwoners aanspoort na te denken over hun eigen gedrag. Hij is tevreden met de samenwerking met de fracties van PRO, Kernachtig Wijchen en Hart voor Wijchen als mede-indieners van de motie en waardeert de reactie van het college, dat aangeeft de campagne te willen oppakken en in de Perspectiefnota 2027 met een plan te komen. De heer Bijmans (CDA) vraagt de heer Schraven naar de verwachte effectiviteit van de bewustwordingscampagne. De heer Schraven antwoordt dat het moeilijk te meten is, maar dat elke weggebruiker die enigszins verandert bijdraagt aan meer veiligheid.

De voorzitter vraagt of het college feitelijke onjuistheden heeft gehoord.

Wethouder Van Bronkhorst reageert op de opmerkingen van de CDA-fractie dat het college al bezig is met de communicatie en geeft aan dat de communicatiecampagne op korte termijn wordt opgestart.

De voorzitter vraagt of de indiener de tekst van de motie wenst te wijzigen. Dat is niet het geval.

De voorzitter brengt motie 3 'Doe eens normaal man!' in stemming.
Met 26 stemmen voor wordt de motie unaniem aangenomen.

Besluit: De raad stemt in met motie 3 'Doe eens normaal man!'.

Motie 4: Steuntje in de rug voor starters op de Wijchense Woningmarkt

De heer Verbeeten (Emilia) spreekt zijn steun uit voor alles wat met woningbouw te maken heeft, gezien de grote problemen op de woningmarkt, vooral in Wijchen. Hij benadrukt dat zijn eigen kinderen moeite hebben een woning te vinden en steunt de motie.

De heer Bijmans (CDA) sluit zich aan bij de motie en wijst erop dat deze eerder in 2023 is ingediend, maar toen niet kon worden geïndexeerd. Hij steunt de motie opnieuw.

De heer D. Herms (Hart voor Wijchen) complimenteert mevrouw J. Janssen voor de motie, die grote steun in de raad lijkt te krijgen, en benadrukt dat de motie ervoor zorgt dat starters meer kans maken op een woning.

De heer Schraven (VVD) geeft aan dat de motie zijn fractie aanspreekt, gezien de moeilijkheden die starters ondervinden op de woningmarkt. Hij heeft het college gevraagd of het voorstel technisch uitvoerbaar is, waarop het college 2 aanpassingen adviseert. De heer Schraven zegt de motie te steunen indien deze aanpassingen worden doorgevoerd. De voorzitter bevestigt dat de motie is aangepast.

De heer Klinkhamer (Kernachtig Wijchen) spreekt zijn steun uit voor de motie en benadrukt dat de starterslening een instrument is dat moet aansluiten bij de huidige woningmarkt, wat door deze motie wordt bewerkstelligd.

De heer Merkus (PRO) geeft aan dat de motie een goede oplossing biedt voor jongeren in Wijchen en dat hij blij is mede-indiener te zijn.

Mevrouw J. Janssen (D66) benadrukt dat de motie tot stand is gekomen met hulp van verschillende partijen, met name de heer D. Herms. Zij richt zich tot de starters in Wijchen die moeite hebben een woning te kopen, en deelt persoonlijke verhalen uit haar vriendenkring. Ze benadrukt dat het cruciaal is dat de aankoop prijs voor startersleningen meegroeit met de markt, en dat de motie die vandaag wordt besproken dit mogelijk maakt. Ze is trots op deze motie, vooral omdat ze hieraan tijdens de campagne veel aandacht heeft besteed. Ze bevestigt dat de motie is aangepast zoals de heer Schraven vroeg, en dat het haalbaar en betaalbaar is, zoals de VVD-fractie dat graag ziet. Ze hoopt dat veel starters hierbij baat hebben.

De voorzitter vraagt of het college feitelijke onjuistheden heeft gehoord en of de tekst nog moet worden gewijzigd. Dit is niet het geval.

De voorzitter brengt motie 4, 'Steuntje in de rug voor starters op de Wijchense Woningmarkt' in stemming.
Met 26 stemmen voor wordt de motie unaniem aangenomen.

Besluit: De raad stemt in met motie 4, 'Steuntje in de rug voor starters op de Wijchense Woningmarkt'.

Motie 5: Ruimte voor een groen en veerkrachtig Wijchen

De heer Verbeeten (Emilia) benadrukt het belang van meer groen en minder verstening. Hij herinnert zich een project uit het verleden waarbij geveltuintjes werden beoordeeld en prijzen werden uitgereikt voor de mooiste voortuin. Hij hoopt dat dergelijke moties de bewustwording bij mensen vergroten, gezien de noodzaak die is gebleken tijdens de recente hittegolven. De heer Verbeeten dient de motie mee in.

Mevrouw Hoogteijling (CDA) benoemt dat de CDA-fractie zich goed kan vinden in de kern van deze motie. Ze wijst op de druk op de openbare ruimte door hitte, droogte en wateroverlast en vindt het verstandig hier structureel op te anticiperen. Ze waardeert dat de motie aansluit bij de actualisatie van het IBOR, waardoor het onderdeel wordt van regulier onderhoud en beheer. Ook het betrekken van inwoners spreekt haar aan. De CDA-fractie steunt de motie en dient deze mede in.

De heer L. Herms (Hart voor Wijchen) uit kritiek op de motie en geeft aan dat Wijchen al groen en veerkrachtig is. Hij ziet geen noodzaak voor de motie en steunt deze niet.

Mevrouw J. Janssen (D66) vraagt of hij de urgentie van de motie niet ziet, gezien de recente hitte en verstening in het centrum. De heer L. Herms antwoordt dat hij de urgentie niet ziet.

De heer Schraven (VVD) erkent het belang van een groen en klimaatbestendig Wijchen, maar vindt dat de motie te veel concrete beheersprincipes vastlegt in het IBOR. Hij geeft de voorkeur aan een aanpak die ruimte laat voor maatwerk en innovatie op het juiste moment. Hij geeft aan dat de motie overbodig is, gezien de geplande evaluatie van het IBOR in 2027 en geeft voorkeur aan een andere motie. Hij steunt de motie niet. Mevrouw J. Janssen (D66) vraagt of de heer Schraven ervan op de hoogte is dat deze motie juist de aanscherping van het IBOR voorstelt. De heer Schraven antwoordt dat als dit al op de agenda staat, de motie overbodig is.

De heer Kersten (Kernachtig Wijchen) sluit zich aan bij de heer Schraven en wacht op de actualisatie van het IBOR, alvorens nieuwe uitgangspunten worden meegenomen. Hij ziet geen noodzaak de motie te steunen.

De heer Burgers (PRO) benoemt dat de motie erg uitvoerend insteekt, maar kan er niet op tegen zijn. Hij wil reageren op de motie die de PRO-fractie heeft ingediend over klimaatadaptatie. Daarin wordt met nadruk gevraagd naar mogelijkheden en financiën, en welke maatregelen het meest efficiënt zijn. Hij noemt dat die motie dus fundamenteel anders is dan deze motie, hoewel er overlap is. Mevrouw J. Janssen (D66) vraagt of zij kan concluderen dat de PRO-fractie voor de motie is. De heer Burgers antwoordt dat de PRO-fractie de motie inderdaad steunt. De heer Kersten (Kernachtig Wijchen) vraagt hoe de heer Burgers de haalbaarheid van zijn betoog rijmt met de complexiteit van de uitvoering. De heer Burgers legt uit dat de uitvoerende zaken al in het IBOR en de planning zijn verwerkt en dat hij benieuwd is naar wat het meest efficiënt is in termen van klimaatadaptatie, inclusief de kosten en waar investeringen het meeste resultaat opleveren.

Mevrouw J. Janssen (D66) spreekt over de herziening van het IBOR als een goed moment om efficiënt te kijken naar biodiversiteit, hittebestendig Wijchen en andere duurzaamheidsaspecten. Hierbij staat centraal hoe de openbare ruimte wordt vormgegeven. Zij benadrukt het belang van het uitdaagrecht dat voor januari 2027 lokaal wordt ingebed, dat inwoners het recht geeft de gemeente uit te dagen op stukken die volgens hen beter kunnen. Zij benadrukt dat een verschil met de motie van PRO is dat inwoners en lokale initiatieven zoals buurtmoestuinen en geveltuintjes een belangrijkere plek krijgen, omdat zij goed kunnen adviseren over een toekomstbestendig Wijchen.

De voorzitter vraagt of het college feitelijke onjuistheden heeft gehoord.

Wethouder Van Bronkhorst merkt op dat het IBOR niet wordt geëvalueerd maar geactualiseerd, en dat de uitvoeringsopdrachten al in het IBOR zijn opgenomen.

De voorzitter vraagt de indiener of de tekst nog moet worden gewijzigd. Dit is niet het geval.

De voorzitter brengt motie 5, 'Ruimte voor een groen en veerkrachtig Wijchen' in stemming. Met 10 stemmen voor en 16 stemmen tegen wordt de motie verworpen.

Motie 6: Meer zeggenschap voor Wijchenaren bij grote besluiten

De heer Verbeeten (Emilia) spreekt over het belang van referenda voor de democratie en benadrukt dat inwoners van Wijchen regelmatig over belangrijke onderwerpen moeten kunnen meedenken en meepraten.

Mevrouw Hoogteijling (CDA) vindt het waardevol te blijven nadenken hoe inwoners betrokken blijven bij besluitvorming. De CDA-fractie is echter geen voorstander van referenda als instrument, omdat ze vaak leiden tot een versimpeling van complexe vraagstukken, wat niet bijdraagt aan zorgvuldige besluitvorming. De heer Lukkezen (D66) waardeert de argumenten van mevrouw Hoogteijling en vraagt wat zij aan de motie zou wijzigen om te kunnen instemmen. Mevrouw Hoogteijling antwoordt dat zij waardeert dat de heer Lukkezen zoekt naar verbinding en stelt een burgerberaad voor, maar vindt het ondoenlijk deze motie daartoe om te bouwen. De heer Lukkezen stelt voor bulletpoint 1 aan te passen en de rest te laten vervallen, waarbij het college wordt gevraagd hoe een burgerberaad vorm kan krijgen. Mevrouw Hoogteijling vindt het geen goed idee de motie op het laatste moment compleet om te bouwen, omdat een burgerberaad echt iets anders is dan een referendum.

De heer Vrolijks (Hart voor Wijchen) benadrukt dat het mogelijk maken van referenda bij projecten met grote maatschappelijke impact een van de speerpunten van zijn partij is. Hij legt uit dat dit de betrokkenheid, transparantie en het draagvlak vergroot, wat in de huidige tijd van groot belang is. Hij wijst erop dat slechts 5% van de mensen in oktober 2025 vertrouwen had in de landelijke politiek, en lokaal is dat slechts een paar procent meer. Hij geeft aan dat meer betrokkenheid moet worden gecreëerd, omdat veel mensen in Wijchen niet zo tevreden zijn als de raadsleden misschien denken. Mevrouw Hoogteijling (CDA) vraagt de heer Vrolijk om voorbeelden van succesvolle referenda. De heer Vrolijk geeft toe dat hij niet direct een voorbeeld kan noemen, maar hij gelooft sterk dat het vaker betrekken van burgers bij beslissingen hen meer betrokken maakt bij de politiek.

Mevrouw Peters-Vroom (VVD) spreekt zich uit tegen referenda als instrument. Zij benadrukt dat de gekozen volksvertegenwoordiging een belangrijke rol heeft en dat referenda vaak de direct belanghebbenden of tegenstanders mobiliseren. Ze verwijst naar het coalitieakkoord waarin wordt opgeroepen de stille meerderheid te betrekken, en noemt een burgerberaad als mogelijkheid. Ze kijkt uit naar de uitwerking van het college.

De heer Grobbe (Kernachtig Wijchen) wijst op het Participatie- en co-creatiekader dat door de vorige raad is aangenomen. Hij benadrukt dat dit kader is aangenomen om burgers beter bij de besluitvorming te betrekken. Hij geeft aan dat de fractie van Kernachtig Wijchen de motie niet steunt en niets ziet in een lokale referendumverordening, verwijzend naar de mislukte landelijke referenda en de kritiek dat referenda vaak tot meer polarisatie leiden. Hij pleit voor dialoog en het geven van een grotere stem aan de stille meerderheid, zoals in het coalitieakkoord staat. Een zorgvuldig samengesteld burgerberaad kan daarbij helpen. De heer Verbeeten (Emilia) vraagt de heer Grobbe hoe hij aankijkt tegen dossiers die niet goed zijn verlopen qua burgerparticipatie. De heer Grobbe antwoordt dat dit een mening is en dat hier ook anders tegen aan kan worden gekeken. Hij herhaalt dat hij geen voorstander is van een lokaal referendum en nieuwsgierig is naar de uitwerking van het college.

Mevrouw Van de Rakt (PRO) geeft aan dat haar fractie het doel van de motie, die inwoners meer zeggenschap wil geven bij grote besluiten, van harte onderschrijft. Ze legt uit dat haar fractie de motie niet steunt vanwege de lage opkomst die vaak bij referenda wordt gezien, waarbij vooral de mensen stemmen die direct belang hebben, terwijl de stille meerderheid thuisblijft. Hierdoor ontstaat een uitslag die niet representatief is voor de mening van de gemiddelde Wijchenaar. Ze ziet meer in een burgerberaad dan in een referendum, zoals ook in het coalitieakkoord is opgenomen. Ze benadrukt dat een burgerberaad een aselechte trekking moet hebben, waardoor een dwarsdoorsnede van de gemeenschap aan tafel komt, wat leidt tot minder polarisatie en een betere vertegenwoordiging van de brede Wijchense samenleving.

De heer Lukkezen (D66) uit zijn teleurstelling over het feit dat moties over burgerberaden vaak worden verworpen door de coalitie. Hij roept op tot meer initiatieven voor inwonersparticipatie vanuit het college. De heer Grobbe (Kernachtig Wijchen) vraagt of de heer Lukkezen blij is met het feit dat het burgerberaad nu wel in het nieuwe collegeakkoord staat. Hij vraagt ook of D66 nog achter het Participatie- en co-creatiekader staat dat in 2024 is vastgesteld.

De heer Lukkezen bevestigt dat zijn fractie hierachter staat, maar dat er meer moet gebeuren. De heer Grobbe vraagt of de heer Lukkezen toen ook de lokale referendumverordening heeft ingebracht. De heer Lukkezen wijst erop dat de lokale referendumverordening toen nog niet in het verkiezingsprogramma stond, maar nu wel en dat de fractie stappen wil maken.

De heer Grobbe vraagt hoe de D66-fractie reflecteert op de ervaringen met referenda, zowel nationaal als internationaal, gezien het feit dat ze in Rutte III ervoor hebben gekozen het landelijk niet meer mogelijk te maken. De voorzitter benadrukt dat de discussie lokaal moet blijven. De heer Lukkezen erkent de zorgen en geeft aan dat er een opkomstdrempel moet zijn die minimaal gelijk is aan die van de gemeenteraadsverkiezingen, zodat de uitslag representatief blijft. Hij roept op de ambities van het college naar voren te trekken in plaats van lang te moeten wachten.

De voorzitter wil via het college en de burgemeester enkele cijfers rechtzetten die de heer Vrolijk bij benadering noemde. Het betreft cijfers van mei 2026 over het jaar 2025 over het vertrouwen in de politiek. Het betreft 24,6% vertrouwen in de Tweede Kamer, 47,1% in ambtenaren, 51,5% in de Europese Unie, 21,2% in politici, waarbij de gemeenteraad bovenaan staat met 54,5%.

De voorzitter vraagt of de indiener de motie tekstueel wil wijzigen. Dat is niet het geval.

De voorzitter brengt motie 6 'Meer zeggenschap voor Wijchenaren bij grote besluiten' in stemming.

Met 7 stemmen voor en 19 stemmen tegen wordt de motie verworpen.

Motie 8: Huiselijk geweld stoppen, femicide voorkomen

Mevrouw J. Janssen (D66) vindt het belangrijk dat de PRO-fractie dit onderwerp op de agenda zet. Zij benadrukt dat de motie een belangrijke stap is in het bevorderen van vroegsignalering, verspreiding van kennis in de organisatie en bewustwording in de samenleving. Ook als signalen niet leiden tot femicide, kan het intieme terreur zijn dat achter de voordeur plaatsvindt en waar iedereen zich tegen in moet zetten. Ze legt uit dat deze bewustwording niet alleen bij ambtenaren moet plaatsvinden, maar ook bij mensen in alledaagse situaties. Ze hoopt op een tijd waarin thuis voor alle vrouwen een veilige plek is.

De heer Verbeeten (Emilia) onderschrijft de woorden van mevrouw J. Janssen en merkt op dat femicide niet alleen een probleem is dat ver weg speelt, maar ook in de regio Wijchen-Nijmegen voorkomt. Hij deelt een persoonlijke ervaring van een werkgever die slecht omging met respect voor vrouwen en benadrukt het belang van maatschappelijke aandacht voor dit onderwerp. Hij steunt de motie.

Mevrouw Gooiker-Loeffen (CDA) benadrukt dat een thuis de veiligste plek zou moeten zijn, maar dat dit helaas niet de werkelijkheid is voor veel vrouwen en kinderen. Ze roept het college op te blijven investeren in een aanpak van huiselijk geweld en geweld tegen vrouwen, waarin preventie, vroegsignalering, samenwerking en toegankelijke hulp centraal staan. Ze dient samen met de PRO-fractie de motie in om huiselijk geweld te stoppen en femicide te voorkomen.

Mevrouw Van Tilburg (Hart voor Wijchen) benadrukt dat achter iedere melding en ieder cijfer een persoon schuilgaat. Ze pleit voor het eerder herkennen van signalen, het serieus nemen van slachtoffers en het voorkomen van geweld. Ze steunt de motie en wijst op het belang om landelijk beleid ook lokaal te verankeren, zoals het apotheeksignaal.

Mevrouw Peters-Vroom (VVD) benoemt dat elke persoon er een te veel is en wil er alles aan doen om de kennis over femicide te vergroten. Ze pleit voor vroegsignalering en het versterken van begeleiding. Zij dient de motie mee in.

Mevrouw Rietveld (Kernachtig Wijchen) sluit zich aan bij wat er al is gezegd. De fractie van Kernachtig Wijchen vindt het van belang bij zichzelf te beginnen en te zorgen dat de kennis over signalen en hoe te handelen breed aanwezig is binnen de gemeentelijke organisatie. Zo kan hulp tijdig worden ingezet. Zij dient de motie mee in.

Mevrouw Van de Rakt (PRO) is blij met de brede steun voor de motie en benadrukt dat het onderwerp iedereen aangaat. Ze wijst erop dat hoewel Nederland veiliger is geworden in de afgelopen decennia, de winst niet bij iedereen is terechtgekomen, vooral niet bij vrouwen die geweld in hun huiselijke omgeving ervaren. Ze pleit voor meer bewustzijn, zodat de samenleving erin slaagt dit terug te dringen.

De voorzitter vraagt het college of er onjuistheden zijn gehoord, wat niet het geval is. Er worden geen wijzigingen in de tekst aangebracht.

De voorzitter brengt motie 8 'Huiselijk geweld stoppen, femicide voorkomen' in stemming. Met 26 stemmen voor wordt de motie unaniem aangenomen.

Besluit: De raad stemt in motie 8 'Huiselijk geweld stoppen, femicide voorkomen'.

Motie 9: Klimaatbestendig Wijchen, samen aan de slag

Mevrouw J. Janssen (D66) dient deze motie mee in. Zij pleit voor aandacht voor hittestress en klimaatverandering, waar in het coalitieakkoord ook aandacht voor is. Zij spreekt steun uit voor het meenemen van inwoners en het geven van voorlichting over klimaataanpassingen die zij zelf kunnen toepassen.

De heer Verbeeten (Emilia) steunt de motie van harte.

Mevrouw Hoogteijling (CDA) benadrukt dat de CDA-fractie het doel van een klimaatbestendig Wijchen volledig onderschrijft. Zij vraagt zich echter af wat deze motie toevoegt, aangezien veel van de gevraagde maatregelen al worden uitgevoerd. Klimaatadaptatie is reeds verankerd in het beleid, wordt meegenomen in de herinrichting en onderhoud en er wordt al samengewerkt met inwoners en andere partijen. Zij benadrukt dat in de vorige raadsperiode al voortvarend is opgetreden en kansen zijn benut. Ze vraagt zich af wat deze motie concreet verandert in de praktijk.

De heer Vrolijks (Hart voor Wijchen) geeft aan dat klimaatveranderingen al eeuwen bestaan en dat inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties hiermee zelf moeten leren omgaan. Hij is van mening dat de overheid dit niet voor hen moet organiseren en dat mensen zelf maatregelen kunnen treffen. Daarom stemt hij tegen de motie.

De heer Schraven (VVD) wijst op de recente warme dagen en het aankomende warme weekend als bewijs dat klimaatadaptatie geen onderwerp voor de verre toekomst is. Hij benadrukt dat de gevolgen nu al merkbaar zijn in de gemeente. Volgens hem zit de winst niet in grote dure projecten, maar in de keuzes die worden gemaakt bij herinrichting van straten, pleinen en parkeerterreinen. Hij pleit voor groene parkeervakken, extra bomen en meer ruimte voor beplanting. Hij ondersteunt de motie.

De heer Kersten (Kernachtig Wijchen) geeft aan dat het verstandig is dat men zich aanpast aan het klimaat en niet probeert het klimaat aan te passen. Hij ziet de motie als een goede aanvulling op het coalitieakkoord en ondersteunt deze.

De heer Burgers (PRO) bedankt voor de brede steun voor de motie en legt uit dat de motie een stuk bewustwording is en inzicht biedt in de mogelijkheden, kosten en efficiëntie van maatregelen. Mevrouw Hoogteijling (CDA) vraagt om verduidelijking over wat concreet anders is

ten opzichte van het huidige beleid. De heer Burgers antwoordt dat de motie een beeld geeft van de mogelijkheden, kosten en efficiëntie van maatregelen, en dat het belangrijk is het onderwerp consequent op de agenda te houden. De heer Burgers is het ermee eens dat al veel wordt gedaan, maar dat klimaatverandering een groot probleem blijft waar hard aan moet worden gewerkt.

De voorzitter stelt via het college vast dat er geen feitelijke onjuistheden zijn gehoord. De voorzitter vraagt of de indiener de tekst van de motie wil wijzigen naar aanleiding van de inbreng. Dat is niet het geval.

De voorzitter brengt motie 9 'Klimaatbestendig Wijchen, samen aan de slag' in stemming. Met 22 stemmen voor en 4 stemmen tegen wordt de motie aangenomen.

Besluit: De raad stemt in motie 9 'Klimaatbestendig Wijchen, samen aan de slag'.

Motie 10: Veilige openbare ruimte

De voorzitter draagt het voorzitterschap over aan de plaatsvervangend voorzitter, de heer Evers.

Mevrouw Van Tilburg (Hart voor Wijchen) geeft aan dat haar fractie de motie ondersteunt, omdat iedereen zich veilig moet kunnen voelen in de openbare ruimte. Ze erkent dat vrouwen en meisjes soms locaties mijden vanwege gevoelens van onveiligheid en benadrukt dat deze ervaringen serieus moeten worden genomen en dat inwoners knelpunten kunnen aanwijzen. Ze wijst erop dat gevoelens van onveiligheid niet alleen vrouwen treffen, maar ook mannen, jongeren en ouderen. Ze hoopt dat het ophalen van ervaringen leidt tot concrete maatregelen die de veiligheid vergroten voor alle inwoners van Wijchen.

De heer Ten Buren (VVD) spreekt zijn steun uit voor de motie en benadrukt het belang van een veilige leefomgeving als basisvoorwaarde. Hij vindt het goed dat de motie specifiek aandacht vraagt voor de ervaringen van vrouwen en meisjes, omdat hun perspectief niet altijd wordt meegenomen. Hij benadrukt dat signalen serieus moeten worden genomen.

Mevrouw H. Janssen (Kernachtig Wijchen) geeft aan dat haar fractie de motie mede indient en dat veiligheid een basisvoorwaarde is voor een fijn leven. De fractie van Kernachtig Wijchen wil kansen aangrijpen de openbare ruimte veiliger te maken. Ze verwijst naar eerdere aandacht voor het in kaart brengen van onveilige locaties in Wijchen en de motie-Dobbe/Van der Werf die in de Tweede Kamer is aangenomen, die oproept onveilige locaties te identificeren en veiliger te maken. Ze onderschrijft de reflectie van het college dat het benoemen van locaties ook een gevoel van onveiligheid kan opleveren en dat het openbaar maken van maatregelen niet altijd handig is. Ze laat het aan het college hoe de gevraagde informatie met de raad wordt gedeeld.

Mevrouw Smeets (PRO) benadrukt dat iedereen zich veilig moet kunnen voelen in de gemeente en dat de motie een belangrijk signaal is richting vrouwen en meisjes die zich soms onveilig voelen. Zij is het met het college eens dat de motie met name gaat over een gevoel van veiligheid en niet over de feitelijke veiligheid. Een veilig gevoel begint met worden gezien en gehoord. Ze pleit voor samenwerking met inwoners om een Wijchen te creëren waarin niemand een omweg hoeft te nemen om zich veilig te voelen. Zij steunt de motie.

Mevrouw J. Janssen (D66) geeft aan dat haar fractie de motie ondersteunt en dat het belangrijk is aandacht te geven aan de veiligheid in de buitenruimte. Ze wijst erop dat hoewel het gevoel van onveiligheid een subjectieve ervaring is, het veel impact heeft op vrouwen en meisjes. Ze pleit voor een representatieve groep burgers die wordt bevraagd over onveilige plekken en een integrale aanpak van het probleem. Ze erkent de zorgen van Kernachtig Wijchen over het bekendmaken van deze plekken en laat het aan het college hoe de resultaten van het onderzoek worden gedeeld.

De heer Verbeeten (Emilia) deelt zijn zorgen over de veiligheid in Wijchen, zowel voor zijn dochter als voor zichzelf, en benadrukt dat niemand zich zorgen zou moeten maken over de

veiligheid van vrouwen die laat op straat zijn. Hij dient de motie mee in en pleit ervoor deze zorgen weg te nemen voor iedereen.

Mevrouw Gooiker-Loeffen (CDA) benadrukt dat veiligheid niet alleen over criminaliteitscijfers gaat, maar vooral over de vrijheid om zonder angst door de gemeente te bewegen. Ze wijst erop dat vooral vrouwen en meisjes hun gedrag aanpassen uit angst voor intimidatie of geweld, wat hun vrijheid beperkt. Ze roept op de openbare ruimte zo in te richten dat iedereen zich veilig kan voelen en vraagt om plekken in Wijchen die als onveilig worden ervaren in kaart te brengen. Zij onderschrijft dat het aan het college is hoe deze informatie wordt gedeeld. Ze spreekt haar ambitie uit met de indiening van deze motie, die raadsbreed wordt gesteund, en benadrukt dat veiligheid een verantwoordelijkheid is van iedereen.

De plaatsvervangend voorzitter vraagt het college of er feitelijke onjuistheden zijn geconstateerd, wat niet het geval is. De indiener van de motie wenst de tekst van de motie niet aan te passen.

De plaatsvervangend voorzitter brengt motie 10 'Veilige openbare ruimte' in stemming.

De plaatsvervangend voorzitter geeft het voorzitterschap terug aan mevrouw Helmer-Englebert.

Met 26 stemmen voor wordt de motie unaniem aangenomen.

Besluit: De raad stemt in motie 10 'Veilige openbare ruimte'.

Motie 11: Meer woningaanbod voor jongeren, alleenstaanden en senioren door innovatieve en intergenerationele woonvormen

De heer L. Herms (Hart voor Wijchen) spreekt zijn steun uit voor de motie en wijst op het succes van het Oekraïense vluchtelingencomplex als voorbeeld van een innovatief woonvorm. Hij suggereert dat dergelijke woonvormen boven parkeerplaatsen kunnen worden gebouwd en steunt de motie en dat het de moeite waard is dit te onderzoeken.

De heer Schraven (VVD) deelt de ambitie meer passende woningen te realiseren, maar vindt de motie niet de juiste weg. Hij benadrukt dat de gemeente al een woonvisie heeft en dat de rol van de gemeente is kaders te stellen en ruimte te bieden. Vervolgens is het aan ontwikkelaars en woningcorporaties om binnen die kaders met innovatieve woonconcepten te komen. Hij ziet te weinig houvast de motie te steunen. De heer Lukkezen (D66) vraagt of samenwerking mogelijk is tussen het CDA en de VVD om meer woningen te realiseren en hoe zij nader tot elkaar kunnen komen. De heer Schraven antwoordt dat hij niet de rol van ontwikkelaar wil overnemen en dat het aan de CDA-fractie is een goed voorstel te doen.

Mevrouw Loermans (Kernachtig Wijchen) wijst op het belang van voldoende woningaanbod en verwijst naar de woonvisie en woonzorgvisie die al aandacht vragen voor verschillende typen woningen en woonvormen. Ze ziet geen taak voor de gemeente in het onderzoeken van locaties en wijst erop dat men al bezig is met de samenwerking met woningcorporaties en zorgorganisaties. Mevrouw Hoogteijling (CDA) vraagt naar de houding van mevrouw Loermans ten aanzien van initiatieven van inwoners in Wijchen die gericht zijn op de doelgroepen genoemd in de motie. Zij merkt op dat deze initiatieven vaak geen medewerking krijgen van de gemeente, ondanks dat er wel ideeën zijn. Ze vraagt of mevrouw Loermans het met haar eens is dat dit te betreuren is. Mevrouw Loermans reageert dat het lastig is te beoordelen waarom specifieke ideeën geen draagvlak bij de gemeente vinden en of aanpassingen mogelijk zijn. Zij benadrukt dat de motie oproept tot andere acties die deels al in de woonzorgvisie en uitvoeringsagenda staan. Ze informeert dat het college voor de begrotingsvergadering 2027 met een voorstel komt voor de uitvoering van de woonzorgvisie, waarvoor mogelijk middelen nodig zijn. Ze geeft aan dat hard wordt gewerkt aan deze plannen. De heer Lukkezen (D66) vraagt of het woord 'locaties' in beslispoint 1 van de motie misschien het probleem is en of er bereidheid is breder te kijken naar initiatieven zoals tiny houses en waarom die niet worden gerealiseerd. Mevrouw Loermans antwoordt dat dit een totaal andere motie zou zijn en dat het niet de bedoeling moet zijn zoveel aanpassingen te doen dat de motie uiteindelijk wordt aangenomen.

Ze gaat ervan uit dat de CDA-fractie goed heeft nagedacht over de strekking van de huidige motie en dat er al veel gebeurt, maar dat het college de tijd moet krijgen verder te werken. De heer Verbeeten (Emilia) herinnert aan een recent rapport dat aangeeft dat Wijchen achterloopt in het aantal betaalbare woningen voor jongeren en ouderen. Hij vraagt of mevrouw Loermans het met hem eens is dat de motie een extra impuls kan geven hier aandacht aan te besteden. Mevrouw Loermans antwoordt dat zij het niet eens is met de suggestie dat niets gebeurt op het gebied van wonen. Ze wijst erop dat veel wordt gedaan en nieuwe visies zijn aangenomen. De heer Verbeeten vraagt of mevrouw Loermans het met hem eens is dat als plannen tot niets leiden, zij op een andere manier moeten gaan bewegen. Mevrouw Loermans is het niet eens dat er niets gebeurt en vindt dat zij het college de tijd moeten geven zich te richten op de woonzorgvisie. Ruimtelijke procedures en ontwikkelingen hebben tijd nodig. Ze benadrukt dat er nog veel aankomt, inclusief nieuwe wetgeving en een volkshuisvestingsprogramma, en dat de discussie over initiatieven daarna moet worden gevoerd. Zij steunt de motie daarom niet.

De heer Merkus (PRO) geeft aan dat woningnood een belangrijk aandachtspunt is en dat het coalitieakkoord voorziet in het serieus bekijken van woonvormen zoals knarrenhofjes en flexibele woonvormen. Hij benadrukt dat het college de kans moet krijgen met het akkoord aan de slag te gaan en goede voorstellen te doen bij het behandelen van de woonvisie of woonzorgvisie. Hij geeft aan dat het college stelt dat vooraf informeren over locaties niet uitvoerbaar is en dat zijn fractie de motie daarom niet steunt. De heer Verbeeten (Emilia) vraagt of de heer Merkus de motie niet steunt enkel vanwege afspraken in het coalitieakkoord. De heer Merkus bevestigt dat dit deels klopt en dat hij de toegevoegde waarde van de motie niet ziet, omdat het coalitieakkoord al is aangenomen en het college de kans moet krijgen voorstellen uit te werken. De heer L. Herms (Hart voor Wijchen) roept al 8 jaar op te beginnen met tiny houses en knarrenhofjes en dat dit nog niet in het coalitieakkoord staat. Hij vraagt naar de mening van de heer Merkus hierover. De heer Merkus benadrukt dat hij veel belang hecht aan dit onderwerp. Hij wijst erop dat het college werk gaat maken van de afspraken die in het coalitieakkoord zijn opgenomen. Hij geeft aan dat hij uitkijkt naar de uitvoering hiervan. De heer L. Herms vraagt of als de CDA-fractie bereid is een deel van hun motie aan te passen en het laatste deel laat vervallen, de heer Merkus bereid is hierin mee te gaan. De heer Merkus antwoordt dat hij niet meegaat met de motie en zich dan aansluit bij de reactie van Kernachtig Wijchen.

De heer Lukkezen (D66) merkt op dat verschillende partijen andere prioriteiten hebben. Hij merkt op dat sommige partijen willen versnellen of zaken concreter willen maken, terwijl de coalitie geen vaste einddatum heeft gesteld. Hij leest het voorstel echter als een poging van de CDA-fractie prioriteit te geven aan het onderwerp en dat zij wel streeft naar vaste deadlines. Hij roept de raad op samen te kijken naar wat belangrijk is en hoe ze nader tot elkaar kunnen komen, aangezien zowel de samenleving als partijen dit belangrijk vinden.

De heer Verbeeten (Emilia) herinnert zich dat de coalitie bij hun presentatie aangaf open te staan voor goede voorstellen, ongeacht de politieke kleur. Hij vindt dat er in de basis een goed voorstel ligt en roept op een besluit te nemen omdat de motie inhoudelijk klopt. Hij uit zijn bedenkingen over tiny houses, die volgens hem vaak niet duurzaam zijn, maar benadrukt dat vanavond een goed besluit moet worden genomen. De heer Schraven vraagt de heer Verbeeten hoe hij aankijkt tegen het antwoord van het college dat een deel van het voorstel niet uitvoerbaar is. De heer Verbeeten stelt voor te kijken of het dictum op dat punt kan worden aangepast, zodat het voorstel wel kan worden aangenomen.

Mevrouw Hoogteijling (CDA) spreekt over de woningdruk in Wijchen, vooral voor jongeren en senioren die moeite hebben een passende plek te vinden. Ze verwijst naar een rapport van ABN AMRO dat waarschuwt voor een overschot aan eengezinswoningen en pleit voor het bouwen voor kleine huishoudens. Ze benadrukt dat de CDA-fractie breder wil kijken dan traditionele woningbouw en pleit voor innovatieve woonvormen, zoals tijdelijke woonlocaties en flexibele woonvormen. Ze roept op de ervaring die is opgedaan met de opvang van Oekraïners te benutten en vraagt om praktische actie, zoals het verkennen van kansen en het mogelijk maken van pilots. Mevrouw Loermans (Kernachtig Wijchen) vraagt hoe mevrouw Hoogteijling

aankijkt tegen de woonzorgvisie die al is aangenomen en de uitvoeringsagenda die is gepresenteerd. Ze vraagt wat de motie hieraan toevoegt. Mevrouw Hoogteijling antwoordt dat er initiatieven zijn die niet zijn meegenomen in de visies en dat aandacht moet zijn voor intergenerationele woonvormen. Ze vraagt om creativiteit en het inventariseren van ideeën uit de samenleving.

De voorzitter geeft aan dat het college graag wil reageren op de inbreng van de raadsleden. Wethouder Gerrits maakt 3 opmerkingen. Hij benadrukt dat hij het voorstel omarmt, maar met uitzondering van de oproep specifieke locaties aan te wijzen, die hij juist heeft afgewezen. Hij corrigeert een feitelijke onjuistheid door aan te geven dat Wijchen niet achterloopt in het realiseren van betaalbare en goedkope woningen. Volgens de Groene Metropoolmonitor doet Wijchen het juist bovengemiddeld goed ten opzichte van een aantal buurgemeenten. Hij wijst erop dat de gemeente goed presteert op het gebied van betaalbare en sociale woningbouw. Verder reageert hij op Hart voor Wijchen door te zeggen dat de oproep voor tiny houses is gehoord, en dat er recentelijk 80 tiny houses aan de Pierstraat zijn gerealiseerd. Hij benadrukt dat de opmerking dat de afgelopen 8 jaar niets is gebeurd, feitelijk onjuist is.

De voorzitter vraagt of de indiener van de motie de tekst nog wil wijzigen. Dat is niet het geval.

De voorzitter brengt motie 11 'Meer woningaanbod voor jongeren, alleenstaanden en senioren door innovatieve en intergenerationele woonvormen' in stemming.

Met 10 stemmen voor en 16 stemmen tegen wordt de motie verworpen.

Motie 12: Uitbreiding openbare drinkwaterpunten

De heer Burgers (PRO) spreekt zijn steun uit voor het initiatief, maar vraagt of de kosten van € 11.000 niet lager kunnen.

Mevrouw J. Janssen (D66) deelt haar ervaringen in Rome, waar drinkwaterfonteinnetjes overal aanwezig zijn, en stelt voor dat Wijchen hier een voorbeeld aan neemt, nu het warmer wordt en mogelijk meer toeristen naar de gemeente komen. Zij stelt charmante en kunstzinnige watertappunten voor, zoals in Rome.

De heer Verbeeten (Emilia) steunt de motie.

De heer Bijmans (CDA) is positief over de motie. Hij merkt op dat de kosten van € 11.000 hem meevallen, gezien de prijzen van 10 jaar geleden. Hij wacht het voorstel af en stemt voor de motie.

De heer Vrolijks (Hart voor Wijchen) dient de motie mee in. Hij wijst erop dat er momenteel 4 watertappunten zijn en dat Nijmegen er 40 heeft. Hij vindt de kosten redelijk en steunt het voorstel.

De heer Ten Buren (VVD) benadrukt het belang van het niet overslaan van de kernen dient de motie mee in.

Mevrouw Kuipers (Kernachtig Wijchen) bedankt alle partijen die de motie steunen en wijst op de noodzaak van openbare watertappunten vanwege steeds warmere zomers. Zij wil zich voorbereiden op de toekomst. Ze benadrukt het belang van het terugdringen van plastic wegwerpflesjes door het gebruik van herbruikbare waterflessen.

De voorzitter stelt vast dat het college geen feitelijke onjuistheden heeft gehoord. De indiener van de motie wenst de tekst van de motie niet te wijzigen.

De voorzitter brengt motie 12 'Uitbreiding openbare drinkwaterpunten' in stemming. Met 26 stemmen voor wordt de motie unaniem aangenomen.

Besluit: De raad stemt in motie 12 'Uitbreiding openbare drinkwaterpunten'.

Motie 14: Efficiënt parkeren

Mevrouw Peters-Vroom (VVD) begint haar bijdrage door te benadrukken dat parkeren een belangrijk en gevoelig onderwerp is binnen de raad. Ze merkt op dat er veel klachten zijn over de bereikbaarheid van het centrum van Wijchen, vooral op zaterdagen. Ze geeft aan dat mensen vaak 2 keer nadenken voordat ze naar het centrum gaan, vooral als ze met de auto komen voor grote en zware aankopen. De heer Lukkezen (D66) vraagt mevrouw Peters-Vroom of zij openstaat voor het uitbreiden van een succesvol parkeeronderzoek naar andere wijken om zo heel Wijchen efficiënter te maken qua parkeren. Mevrouw Peters-Vroom bevestigt dat ze openstaat voor verdere stappen na een succesvol onderzoek. Ze vervolgt dat het college benoemt geen signalen te hebben voor een te hoge parkeerdruk. Dit sluit niet aan bij de beleving van de VVD-fractie. Zij vraagt het college hoe sensoren die de parkeerdruk registreren precies werken en of deze de parkeerdruk op een bepaalde plek registreren of alleen globaal. Zij begrijpt dat de bouwmaatregelen in het centrum tijdelijk zijn, maar maakt zich zorgen dat bezoekers van Wijchen het centrum mijden en uiteindelijk afhaken. Zij pleit voor maatregelen om de tijdelijke situatie te verbeteren.

De heer Evers geeft aan dat met het dynamisch parkeersysteem dat in 2027 operationeel wordt de verdeling over Wijchen verbetert. Hij noemt ook de Kasteeltuin met meetpotten, waarop is te zien hoelang wordt geparkeerd, wat efficiënt te handhaven is. Hij noemt verder de heropening van de parkeergarage bij Albert Heijn, wat 80 extra plekken oplevert. Hij steunt de motie daarom niet.

De heer Burgers (PRO) wijst op de bestaande parkeeroplossingen zoals de Kasteeltuin en het dynamische parkeersysteem. Hij verwacht dat het onderzoek 2 oplossingen oplevert: betaald parkeren of blauwe parkeerzones. De heer Lukkezen (D66) vraagt waarom de heer Burgers ervan uitgaat dat de motie over auto's gaat. De heer Burgers zegt bij parkeerdruk uit te gaan van auto's. Hij vraagt of de initiatiefnemer van de motie bereid is het parkeren met de blauwe schijf te reguleren, zodat nog maar 1 uur kan worden geparkeerd. De heer Lukkezen vraagt de heer Burgers breder te denken en ook de parkeerdruk voor fietsen mee te nemen in de overwegingen. De heer Burgers blijft bij zijn standpunt en is het oneens met de motie. Hij neemt aan dat de D66-fractie ook niet enthousiast is over betaald parkeren of de blauwe schijf. De heer D. Herms (Hart voor Wijchen) wijst erop dat de motie vraagt om een onderzoek en vraagt waar de heer Burgers schijnbaar al de antwoorden hierop vandaan haalt. De heer Burgers (PRO) antwoordt dat hij al lange tijd bekend is met de heer Herms en vraagt retorisch of er enige twijfel over zijn standpunten bestaat. Hij geeft aan dat het verleiden van mensen om met de fiets naar het centrum te komen een effectieve manier is om de parkeerdruk te verminderen. Hij wijst ook op de 80 parkeerplaatsen bij Albert Heijn en het dynamische parkeersysteem als oplossingen die al zijn genoemd. Mevrouw Peters-Vroom (VVD) vraagt of de heer Burgers de motie dus steunt en erkent dat de parkeerdruk te hoog is. De heer Burgers antwoordt dat al onderzoeken zijn gedaan en dat de conclusie was dat het parkeerterrein bij de Kasteeltuin noodzakelijk was, ondanks dat ze er niet gelukkig mee waren. De heer D. Herms wijst erop dat de motie gaat om efficiënt parkeren en niet om meer parkeerplaatsen en vraagt of de heer Burgers dat heeft gelezen. De heer Burgers beschouwt efficiënt parkeren als hetzelfde als het onderzoek dat reeds is uitgevoerd. Hij ziet de motie als overbodig omdat het al eerder is onderzocht. Mevrouw Peters-Vroom vraagt of de heer Burgers ook de signalen ontvangt dat mensen het centrum mijden vanwege parkeerproblemen. De heer Burgers erkent dat er piekmomenten zijn, zoals op zaterdag om 11.00 uur of op bepaalde parkeerplaatsen, maar over het algemeen valt de parkeerdruk mee en is het niet nodig ingewikkelde parkeerplaatsen aan te leggen voor piekbelasting. Mevrouw Peters-Vroom schetst een scenario waarin werkende gezinnen geen boodschappen kunnen doen in het centrum vanwege parkeerproblemen op zaterdag en vraagt hoe hij het voor zich ziet dat zij vrij moeten nemen om boodschappen te doen. De heer Burgers vindt dit een overdreven voorstelling van zaken en benoemt dat het juist druk is omdat werkende mensen op zaterdag boodschappen doen en erkent dat zij dan soms moeten omrijden voor een parkeerplek. De heer Bijmans (CDA) merkt op dat de parkeerdruk niet alleen op zaterdagochtend hoog is, maar dat de parkeerplekken van maandag tot zaterdagmiddag meer dan 90% bezet zijn, wat betekent dat er vaak geen plek is en men moet wachten. Hij vraagt of de heer Burgers de parkeerapp heeft gezien die de drukte

op verschillende locaties toont. De heer Burgers antwoordt dat hij de app niet nodig heeft, omdat hij de fiets gebruikt en dat mensen alternatieven moeten overwegen als het te druk is. Hij benoemt dat uit het onderzoek is gebleken dat er naast de Kasteeltuin geen alternatieven waren, behalve betaald parkeren of de blauwe zone, wat de heer Burgers niet gewenst acht.

De heer Lukkezen (D66) zegt net als de heer Burgers mensen te willen stimuleren de fiets te pakken. Hij geeft aan dat efficiënter parkeren mogelijk is door autoplekken om te zetten in fietsenstallingen. Hij benadrukt dat een onderzoek nodig is naar het verminderen van de parkeerdruk van zowel fiets als auto. Hij hoopt dat de VVD-fractie het voorstel verder wil uitrollen naar andere wijken als het succesvol blijkt en steunt de motie. De heer Burgers (PRO) vraagt de heer Lukkezen aan de initiatiefnemers te vragen of ze expliciet willen aangeven dat ze autoparkeerplaatsen willen laten vervallen voor fietsstallingen. De heer Lukkezen geeft aan dat het dictum van het voorstel zoals het nu is voldoende ruimte biedt om alle voertuigen mee te nemen en dat er geen noodzaak is het te beperken tot alleen auto's. Hij zegt te begrijpen dat de focus voor sommigen op auto's ligt, maar dat zijn fractie de nadruk legt op fietsen.

De heer Verbeeten (Emilia) geeft aan recent technische vragen te hebben gesteld over dit thema aan het college en dat er geen signalen zijn dat de zichtbaarheid van parkeergarages een probleem vormt. Hij merkt echter op dat uit de beantwoording blijkt dat het effect van de aanvullende bewegwijzering niet is geëvalueerd, dat de parkeerdata niet beleidsmatig worden gebruikt en dat er geen inzicht is in het gebruik van de parkeerapp en de betrouwbaarheid daarvan. Hij vraagt zich af waarop de conclusie is gebaseerd dat er geen probleem is. Hij vindt dat nieuwe onderzoeken niet overal voor nodig zijn, maar als wordt gesteld dat iets goed gaat, moet dit worden onderbouwd. Hij benadrukt daarom het belang van de motie.

De voorzitter verzoekt de aanwezigen niet door sprekers heen te praten, omdat dit storend is voor zowel de spreker als de voorzitter.

De heer Bijmans (CDA) wijst erop dat er wel degelijk signalen zijn over parkeerproblemen in tegenstelling tot wat het college aangeeft, zoals blijkt uit een brief van het Centrum Management Wijchen waarin meer handhaving op blauwe zones wordt gevraagd. Volgens hem is het wel degelijk druk op de parkeerplekken. Men is hier al jaren mee bezig. Hij stelt dat handhaving de makkelijkste oplossing is en vraagt naar langetermijnoplossingen. De heer Burgers (PRO) vraagt of het voorstel van de heer Bijmans inhoudt dat meer bekeuringen worden uitgedeeld om het parkeerprobleem op te lossen. De heer Bijmans bevestigt dat handhaving een effectieve oplossing is. Hij vraagt de fractie van Hart voor Wijchen om uitleg over wat zij verstaat onder efficiënter parkeren.

De heer D. Herms (Hart voor Wijchen) zegt de afgelopen tijd veel klachten te hebben ontvangen over parkeergelegenheid en dat men het centrum schuwt, wat het probleem beaamt. Om dan van de wethouder te horen dat er geen probleem zou zijn, verbaast hem. Hoewel er wellicht voldoende plekken zijn is ook de locatie een onderdeel van het probleem. Hij roept het college op onderzoek te doen naar manieren om efficiënter te parkeren en benadrukt dat de geplande bewegwijzering te lang duurt. De heer D. Herms geeft aan dat de motie niet per se over de fiets gaat, maar dat de heer Lukkezen dat mag geloven als hij de motie daarmee steunt. Hij benadrukt dat het probleem actueel is. De heer Bijmans (CDA) vraagt wat de heer D. Herms onder efficiënter parkeren verstaat. De heer D. Herms antwoordt dat hij hierbij op zoek is naar manieren om de huidige parkeerplekken optimaal te benutten, zodat mensen ook weten waar zij naartoe kunnen.

De voorzitter stelt vast dat het college geen feitelijke onjuistheden heeft gehoord. Zij vraagt of de indiener de tekst wil wijzigen; dat is niet het geval.

De voorzitter waardeert dat er wordt gelachen binnen de raad, maar roept op ook serieus te blijven luisteren en te stemmen.

De voorzitter brengt motie 14 'Efficiënt parkeren' in stemming.

Met 13 stemmen voor en 13 stemmen tegen is de stemming gestaakt. De voorzitter kondigt aan dat de motie bij een volgende raadsvergadering opnieuw in stemming wordt gebracht.

De voorzitter brengt de beslisnota 'Jaarrekening 2025 Wijchen' ter stemming (zaaknummer 357158). Niemand wenst een stemverklaring af te leggen. Met 26 stemmen voor wordt de beslisnota unaniem aangenomen.

Besluit: De raad stemt in met beslisnota 357158 'Jaarrekening 2025 Wijchen' en besluit:

1. de Programmarekening 2025 vast te stellen;
2. in te stemmen met de volgende resultaatbestemming:
 - a. budgetoverhevelingen 2025-2026: € 1.156.000;
 - b. reserveren middelen realisatiestimulans betaalbare woningen: € 497.000;
 - c. doteren aan de algemene reserve: € 4.773.000;
3. de bestemmingsreserve 'woonfonds' in te stellen.

De voorzitter brengt de beslisnota 'Perspectiefnota 2026' ter stemming (zaaknummer 364362). Niemand wenst een stemverklaring af te leggen. Met 26 stemmen voor wordt de beslisnota unaniem aangenomen.

Besluit: De raad stemt in met beslisnota 364362 en besluit:

de Perspectiefnota Wijchen 2026 vast te stellen, waarmee ingestemd wordt met:

- a) de structurele mutaties uit hoofdstuk 4, inclusief de nieuwe en bestaande beleidsposten uit hoofdstuk 9 en 10;
- b) de incidentele mutaties uit hoofdstuk 5, inclusief de nieuwe en bestaande beleidsposten uit hoofdstuk 11;
- c) een begrotingswijziging op de Programmabegroting conform hoofdstuk 13.

7. Sluiting

De voorzitter sluit af met een tekst van Amal Moaddine: "Visie zonder actie is slechts een dagdroom. Actie zonder visie is tijdverspilling. Visie én actie kunnen de wereld veranderen." De voorzitter wenst alle aanwezigen een fijne afsluitende borrel en een goede vakantie en sluit de vergadering.